

'Later word ik zeemeermin'

Fontys Hogeschool Pedagogiek | Dr. Maike Kooijmans, lector Opvoeden voor de Toekomst | Juni 2021

Voor u ligt de verlengingsaanvraag voor de tweede termijn van het Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst (LOT) van Fontys Hogeschool Pedagogiek (FHP) dat in het voorjaar van 2017 van start ging. Het LOT richt zich op opvoedvraagstukken die voortvloeien uit onze moderne, snel veranderende 'vloeibare' samenleving.

'Later word ik zeemeermin' is een uitspraak van de achtjarige Mariana in de serie 'Dit ben ik' van De Volkskrant (Huisman, 2021). Haar kinderlijke hartenwens raakt precies de missie voor de tweede lectoraatstermijn. In onze prestatiesamenleving staat het natuurlijke vermogen van kinderen en jongeren om te fantaseren, te exploreren, te creëren en aspireren onder druk. Door een neoliberale focus op talentontwikkeling (met de nadruk op cognitief talent) betekent jong zijn in onze samenleving een fase waarin je vooral moet bewijzen wat je in je mars hebt, in plaats van een tijd waarin je kunt ontdekken wie je wil zijn en worden. Hierdoor zijn veel jeugdigen overvraagd, oververmoeid, ongelukkig en hebben het gevoel niet mee te kunnen of er niet bij te horen.

De eerste termijn van het LOT stond in het teken van vraagarticulatie, literatuurstudie, het ontwikkelen van de onderzoeksagenda en het bouwen aan partnerschap. In de lectorale rede 'Opgroeien en opvoeden in vloeibare tijden' werd de onderzoeksagenda gelanceerd op basis waarvan de uitvoering van het praktijkgerichte onderzoek is gestart. In de tweede lectoraatstermijn zal het accent liggen op ontwerp- en ontwikkelingsgericht onderzoek, op basis van inzichten die in de eerste termijn zijn opgedaan.

Het lectoraat beoogt in de tweede lectoraatstermijn praktijken voor opvoeding en onderwijs te helpen bij de transformatie naar positieve pedagogische settings, waar kinderen en jongeren een veerkrachtige identiteit kunnen ontwikkelen.

Hoe we in de tweede termijn aan deze missie willen werken leest u in voorliggend lectoraatsplan, dat tot stand kwam in samenwerking met diverse partners in het jeugddomein, docent- en studentonderzoekers, collega lectoren, beleidsmedewerkers en het management van FHP. In diverse evaluatie- en feedbackrondes en een peer review (zie bijlage 6) hebben we teruggeblikt, vooruit gedroomd en de basis gelegd voor het onderzoeksprogramma voor de komende jaren. Ik wil dan ook iedereen danken die aan deze verlengingsaanvraag heeft bijgedragen.

Deze aanvraag belicht eerst de relevantie en urgentie van het centrale thema, blikt vervolgens terug op de resultaten van de eerste lectoraatstermijn en beschrijft de plannen voor de tweede termijn. Op naar de nieuwe fase: time to create, time to think, time to play!

Veel leesplezier!

Maike Kooijmans

Lector Opvoeden voor de Toekomst

Voorwoord		2
1 Inleiding		
	Op kinderrechtentour!	4
	Opgroeien en opvoeden in vloeibare tijden	5
	Talentologie als nieuw pedagogisch perspectief	6
	Hoe het begon...	7
	Nieuwe Focus: veerkracht en identiteit	7
	Relevantie van het thema	8
	Inbedding binnen FHP, het domein Mens en Maatschappij en Fontys for Society	8
2 Terugblik		
	Ambities van het lectoraat 2017-2021	13
	Realisatie van deze ambities in de eerste termijn	14
	Testimonials stakeholders	14
	Opbrengsten per resultaatgebied	19
	Terugblik/reflectie per BKO-standaard	22
	De balans opmaken	27
3 Vooruitblik		
	Inhoudelijke thematiek en doelstellingen lectoraat (standaard 1 BKO)	30
	Vitaliteit en inbedding van het lectoraat (standaard 2 BKO)	34
	Kwaliteit van het onderzoeksproces (standaard 3 BKO)	37
	Relevantie lectoraat (standaard 4 BKO)	38
	Regelmatige en systematische evaluatie (standaard 5 BKO)	39
Referenties		40
Colofon		42
Bijlagen		
	Bijlage 1: overzicht van projecten 2017- 2021, inclusief samenwerkingspartners	43
	Bijlage 2: overzicht van ontwikkelde tools en interventies	45
	Bijlage 3: overzicht van presentaties en media-uitingen	46
	Bijlage 4: overzicht van onderwijsbetrokkenheid	49
	Bijlage 5: overzicht van publicaties	51
	Bijlage 6: verantwoording	53

Inleiding

Op Kinderrechtentour!

Het is 10 december 2020. De lectoraatsbus, die door jongeren is omgebouwd tot 'kinderstembus', is onderweg naar de Hall of Fame in Tilburg. Het is de laatste dag van de Kinderrechtentour. In het kader van de Internationale Kinderrechtendag hebben we vanaf 20 november in regio Hart van Brabant verhalen van kinderen 'opgehaald' over wat de impact van corona is op hun alledaagse leven. Het lectoraat heeft samen met het Innovatienetwerk Jeugd en vier eerstejaars studenten gewerkt aan het ontwerp voor dit 'voicing-kinderrechten-event', dat meerdere ambities kende.

Voor kinderen moest het een feestelijke middag worden met activiteiten, waarmee ze op een speelse manier kunnen oefenen hun stem te laten horen. Voor studenten was het een kans om op een muzische manier met kinderen contact te leggen. Voor het lectoraat was het van belang om authentieke data te verzamelen bij kinderen tussen de 10 en 12 jaar over wat hen bezighoudt in de coronatijd. Het Innovatienetwerk Jeugd wilde als participatieaanjager de stem van kinderen ophalen om deze over te kunnen dragen aan de verschillende gemeenteraden.

Vandaag rijdt de lector zelf de bus. Naast haar zit Arvid, een eerstejaars student Pedagogiek uit Tilburg. Ze praten over zijn nieuwe stage die dankzij de Kinderrechtentour op zijn pad kwam en nemen de laatste voorbereidingen door. Hebben we genoeg mondkapjes? Is je telefoon opgeladen voor de audio-opname? Hoe kunnen we er vandaag nóg beter voor zorgen dat ook de minder mondige kinderen hun stem kunnen laten horen? Elke tour heeft zo zijn eigen dynamiek, spannend wat het vandaag weer zal brengen. De bus is gearriveerd, de rode loper wordt voor de zesde keer uitgerold. De kinderstembus is open...

Zie [hier](#) de aftermovie van de Kinderrechtentour.

Zie [hier](#) de infographic met resultaten.

Opgroeien en opvoeden in vloeibare tijden

In cultuurfabriek Hall of Fame werd ook vier jaar geleden de rode loper uitgerold, toen Maike Kooijmans als nieuwe lector van Fontys Hogeschool Pedagogiek op deze populaire ontmoetingsplek haar lectorale rede uitsprak: 'Opgroeien en opvoeden in vloeibare tijden'.

Klik hier voor een sfeerimpressie.

De plek stond symbool voor wat het lectoraat in de eerste termijn beoogde: praktijkgericht onderzoek doen in de haarvaten van de samenleving, ook buiten de gevestigde instituties voor opvoeding en onderwijs (zoals het voorbeeld in het kader). Met een Fontys-startimpuls werd een bus gekocht, die als mobiele onderzoekswerkplaats werd ingezet om on the road de dialoog aan te gaan met kinderen en jongeren.

De kernopdracht van het lectoraat Opvoeden voor de Toekomst is gericht op opvoedvraagstukken, die voortvloeien uit onze moderne, snel veranderende samenleving. 'Het lectoraat zal een voortrekkersrol vervullen in het genereren van nieuwe perspectieven en handelingsmodellen in relatie tot onze zogenoemde 'vloeibare samenleving' (FHP, 2016: 6).

In de lectorale rede (Kooijmans, 2018) werd de maatschappelijke context geschetst waarbinnen kinderen en jongeren hun talenten en identiteit ontwikkelen. We leven in een snel veranderende vloeibare samenleving, waar de nadruk ligt op (zichtbare en meetbare) prestaties, waarbinnen cognitief talent nog altijd het meest gewaardeerd wordt en de kansenongelijkheid tussen kinderen schrijnende vormen aanneemt. Een samenleving waarin de virtuele wereld als relatief nieuw opvoedmilieu steeds meer aan terrein wint, waar onze kinderen digital natives zijn, maar hun ouders de digital immigrants. De vloeibare tijd biedt veel kansen voor onze jeugd, maar brengt ook veel onzekerheid en handelingsverlegenheid teweeg (Bauman, 2000). Dat blijkt ook uit de signalen uit het pedagogische veld, van ouders en professionele opvoeders: voor welke toekomst voeden we op en wanneer doen we het goede? De opdracht aan het lectoraat is op pedagogische vraagstukken in te spelen die te maken hebben met deze vloeibare moderniteit. In de eerste fase is een uitgebreide vraagarticulatie uitgevoerd om deze vraagstukken op te sporen.

September 2018 – Hall of Fame Tilburg, lectorale rede dr. Maike Kooijmans

Talentologie als nieuw pedagogisch perspectief

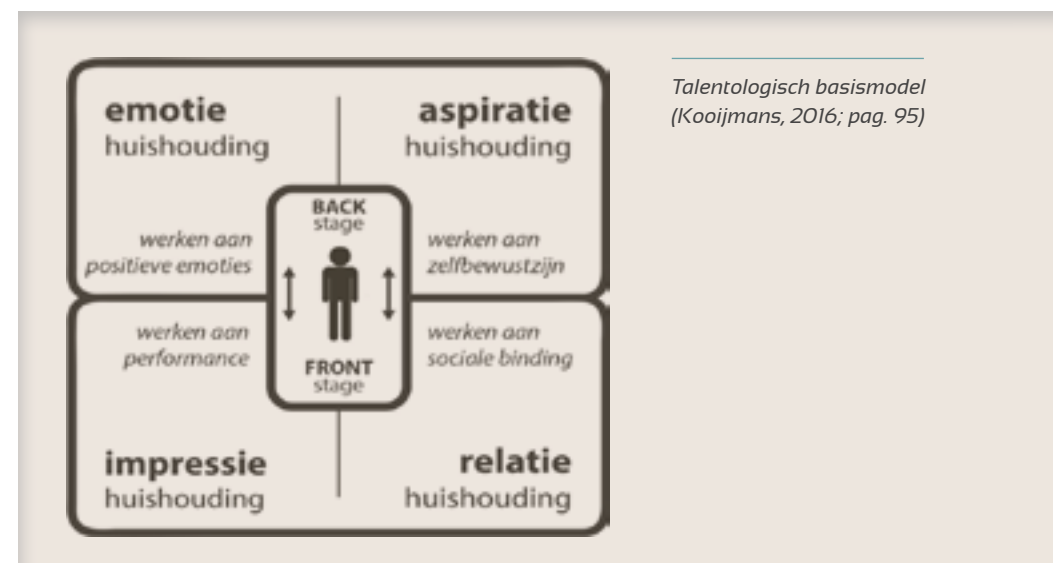
Om te onderzoeken hoe kinderen en jongeren in onze vloeibare prestatiesamenleving een veerkrachtige identiteit ontwikkelen en wat daarvoor nodig is, lanceerde de lector het talentologisch gedachtegoed. Met talentologie als nieuw sociaalpedagogisch perspectief op opgroeien en opvoeden wil het lectoraat een tegenbeweging aanjagen in onze neoliberale prestatiesamenleving. De missie is om in praktijken van opvoeding en onderwijs de competitie en prestatiedruk te verminderen en een positief opvoedklimaat te creëren, waar kinderen en jongeren veilig, gezond en gelukkig kunnen opgroeien. “Laten we ons meer richten op wie kinderen en jongeren zijn in plaats van wat zij zijn. Als we prestaties van kinderen belangrijker maken dan hun welzijn dreigen we een oververmoeide samenleving te worden”, zo sprak de lector tijdens haar rede.

Talentologie is een pedagogisch denk- en handelingskader dat zich beroept op het algemene recht van het kind op een positieve (talent)ontwikkeling. In dit alternatieve maatschappijkritische perspectief op talentontwikkeling wordt talent niet beschouwd als een bijzondere gave of een vorm van excellentie, maar als een algemeen vermogen tot groei. Het talentologisch model helpt te begrijpen wat er – binnen de context van onze prestatiesamenleving – met kinderen en jongeren gebeurt in hun zoektochten naar wie ze willen zijn, bij wie ze willen horen en wat ze later willen worden.

De talentologie als nieuw pedagogisch perspectief is te positioneren binnen de zogenoemde Strength Based Approach, een nieuwe wetenschappelijke stroming die sinds de eeuwwisseling stevig aan terrein heeft gewonnen. Talentologie bouwt voort en sluit aan op de concepten Positieve Gezondheid, Positieve Psychologie, het Empowerment paradigma, de Capability Approach en Desistance from Crime. Het talentologisch concept is sterk ontwikkelingsgericht en vertrekt vanuit mogelijkheden en potenties (capabilities) in plaats vanuit deficiënties en problemen. Voor een korte kennismaking zie ook: www.magazine-on-the-spot.nl/raising-the-future/talentologie

Frontstage en Backstage

In onze prestatiesamenleving, ook in het werken met kinderen en jongeren, zijn we sterk gericht op de zichtbare en meetbare kant van (talent)ontwikkeling: op prestaties en gedrag. In talentologisch jargon noemen we dit de frontstage-dimensie van de identiteitsontwikkeling: de performance en de manier waarop jeugdigen zich gedragen en relaties aangaan. Wat veel minder aandacht krijgt is hun inner world, de zogenoemde backstage-huishoudingen, waarmee emoties en aspiraties worden bedoeld. Jeugdigen die niet goed meekomen in onze samenleving worden stevast in hun emotie- en aspiratiehuishouding gefrustreerd, vaak in een of meerdere leefwerelden (op school, thuis, in de vrije tijd en online). Jeugdprofessionals kunnen het verschil maken door samen met kinderen en jongeren te werken aan positieve emoties en een positief zelfbewustzijn: door succeservaringen, gevoelens van trots en eigenaarschap te ervaren en het gevoel te deugen en erbij te horen. Dit is een belangrijke voorwaarde om te kunnen dromen over wie je wil zijn en wil worden, een veerkrachtige identiteit te ontwikkelen en die uiteindelijk ook uit te stralen.

Talentologisch basismodel
(Kooijmans, 2016; pag. 95)

Hoe het begon...

Om ons goed te oriënteren op het onderzoeksthema opgroeien en opvoeden in een vloeibare samenleving en een aantal thema's verder uit te diepen, werkten we in de eerste lectoraatstermijn aan de volgende drie programma's.

- **Talentologie: Talentgericht werken aan veerkrachtige identiteiten.**
- **Opvoeden@all: Collectief opvoeden in vier opvoedmilieus.**
- **Gezond seksueel opgroeien: Positieve relatievorming en seksualiteit.**

Zoals gezegd is er in het eerste jaar een uitgebreide vraagarticulatie uitgevoerd om in de praktijk te verkennen wat het betekent voor de huidige generatie kinderen en jongeren om op te groeien in onze moderne, vloeibare samenleving, en wat dat vraagt van ouders en professionele opvoeders (Pouw et al., 2020). Deze verkennende studie heeft een aantal pedagogische thema's aan het licht gebracht, waar we in de eerste lectoraatsperiode dieper op hebben ingezoomd, zoals het opgroeien en opvoeden in de virtuele wereld, opvoeden tot geluk in een prestatiesamenleving en burgerschapsvorming (Den Dekker, 2019; Mulder, 2021). In de loop van de tijd kwam er een vraagstuk aan de oppervlakte waarover in het pedagogische domein een collectieve bezorgdheid blijkt te bestaan, namelijk: Hoe kunnen kinderen en jongeren een veerkrachtige identiteit ontwikkelen, en wat vraagt dat van (al dan niet professionele) opvoeders? Dit heeft geleid tot een nieuwe focus voor de tweede lectoraatstermijn.

Nieuwe focus: veerkracht en identiteit

Op basis van de vraagarticulatie en de inzichten die we hebben opgedaan in het lectoraatsonderzoek zullen we ons in de tweede termijn expliciet richten op het thema veerkracht & identiteit. Veerkracht is een eigenschap die maakt dat we als individu of samenleving kunnen omgaan met snelle veranderingen en ingrijpende gebeurtenissen. Het opgroeien en opvoeden in deze tijd vraagt skills om snel te kunnen schakelen en je aan te passen, maar ook

tegen te bewegen om je eigen koers te bepalen. De mate van veerkracht bepaalt in hoeverre je met snelle veranderingen en onverwachte gebeurtenissen kunt omgaan, zoals recentelijk in tijden van corona. Het kunnen ontwikkelen van veerkracht hangt in grote mate af van hulpbronnen in de sociale omgeving én van de maatschappelijke context (Sieckelincx & Kaulingfreks, 2021). Veerkracht is niet alleen op individueel niveau te verwerven, ook een willekeurige gemeenschap of een samenleving kan in meer of mindere mate veerkrachtig zijn (Mutsaers en Demir, 2020).

De veerkrachtbenadering wint op veel beleidsterreinen aan belangstelling. Ook in het jeugd domein blijken er veel professionaliseringsvraagstukken te liggen op het terrein van veerkracht en identiteitsvorming, bijvoorbeeld met betrekking tot de impact van de virtuele wereld op de identiteitsvorming van kinderen. Maar ook zijn veel pedagogische professionals handelingsverlegen om binnen de opgelegde kaders (en in de context van onze prestatiesamenleving) een positief en inclusief speel- en leerklimaat te creëren, zodat kinderen en jongeren een veerkrachtige identiteit kunnen ontwikkelen en daarin gelijke kansen krijgen.

Dit kennisthema sluit goed aan bij een aantal nationale onderzoekagenda's, zoals de zogenoemde 'Veerkrachtagenda' van het ministerie van VWS en OCW, de Nationale Wetenschapsagenda (route Jeugd en route Veerkrachtige Samenlevingen) en de professionaliseringsagenda's van Sociaal Werk Nederland, Alles is Gezondheid en het Landelijk Kenniscentrum voor Cultuur en Amateurkunst. Ook binnen regionale en lokale beleidsagenda's zoals de Gelijke Kansen Alliantie (GKA) en de Lokale Educatieve Agenda's (LEA's) zijn bovengenoemde thema's sterk gearticuleerd.

Relevantie van het thema

In lijn met de kernopdracht zal ook in de tweede termijn het opgroeien en opvoeden in onze vloeibare samenleving de constante factor in het lectoraatsonderzoek zijn. We behouden daarmee een sterke jeugd-sociologische oriëntatie. Binnen het LOT worden pedagogische vraagstukken altijd bestudeerd op basis van urgentie en relevantie in de beroepspraktijk én in het licht van maatschappelijke ontwikkelingen en de actualiteit. De pedagogische vraagstukken die voortvloeien uit onze moderne samenleving zijn onverminderd relevant en urgent. Door de covid-19 pandemie zijn ze zelfs onder een vergrootglas komen te liggen. Zo zijn bijvoorbeeld in coronatijd de opvoedvragen ten aanzien van het opgroeien in de virtuele wereld sterk toegenomen (Mulder, 2021) en is ook het debat over kansenongelijkheid en achterstanden actueler dan ooit (Van Herpen, 2021). In het politieke en publieke debat klinkt de collectieve bezorgdheid door dat de huidige generatie kinderen en jongeren een achterstand zou hebben opgelopen door de covid-19 pandemie en wordt er gespeculeerd over een 'verloren coronageneratie' (Van der Lans, 2021). Maar ten opzichte van wat of wie is er sprake van achterstand? Als lectoraat is het zaak om dit nader te analyseren en de vraag te stellen wat verklaringen zijn voor eventuele achterstanden en andere effecten, bijvoorbeeld op sociaal emotioneel gebied. Vanuit talentologisch perspectief zal het lectoraat ook onderzoeken of er kinderen 'op voorsprong zijn gekomen', niet in vergelijking met anderen maar ten opzichte van zichzelf vóór corona. In het lectoraat kijken we niet alleen naar de negatieve gevolgen, maar ook naar de veerkracht en innovatiekracht van kinderen en jongeren en naar de kansen die de coronatijd heeft gebracht, om ook daar lering uit te trekken (Kooijmans & Saeboe, 2021). Wat zijn de pedagogische opgaven voor vandaag en voor de toekomst in een samenleving die nog altijd razendsnel verandert en voor grote uitdagingen staat?

Inbedding binnen FHP, het domein Mens en Maatschappij en Fontys for Society

Jeugd-sociologisch onderzoek naar veerkracht en identiteit sluit ook goed aan bij recente ontwikkelingen binnen Fontys Hogeschool Pedagogiek, waar het lectoraat is gevestigd, en de nieuwe strategie Fontys for Society, waar maatschappelijke relevantie hoog in het vaandel staat (FHP, 2020; Fontys, 2020). Binnen Fontys, en zo ook binnen FHP, zullen de scheidslijnen tussen onderwijs en onderzoek steeds meer vervagen.

Met haar nieuwe onderwijsvisie (FHP, 2020) wil FHP opleiden tot pedagogische professionals voor de toekomst, met een maatschappijkritische, ondernemende en onderzoekende houding. Voor studenten en professionals in het weerbarstige pedagogische werkveld is het belangrijk om een veerkrachtige persoonlijke en professionele identiteit te ontwikkelen. In hybride leeromgevingen en professionele werkplaatsen werken studenten pedagogiek samen met professionals en docenten aan levensechte pedagogische kwesties, gerelateerd aan de thema's van de lectoraten van Fontys Hogeschool Pedagogiek. In dit verband zal ook samenwerking gezocht met het Domein lectoraat Professionele Werkplaatsen.

Ook sluit het thema veerkracht en identiteit goed aan bij de Fontys for Society missie, namelijk om in te spelen op actuele maatschappelijke vraagstukken en door multidisciplinair onderzoek oplossingen te vinden voor 'wicked problems' (Fontys, 2020). In de tweede lectoraatstermijn zullen we ons positioneren binnen twee van de zes kennisthema's, namelijk Future of Learning en Inclusive Society; en onze bijdrage leveren aan de ontwikkeling van kenniscentra en/of een Centre of Expertise.

'Opvoeden gaat uiteindelijk niet over hoe je je moet gedragen, maar over hoe je mens wordt'.

Daan Roovers in: Liefde voor de Wereld (2021).

2018 - Acteurs Theaterwerkplaats Tiuri

2019 – Jongerenwerk PowerUp073

Terugblik Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst 2017-2021

Het is een warme zomeravond in de vroege zomer van 2020. Voor het jongeren centrum in 's-Hertogenbosch-West zijn jongeren aan het trainen die meedoen aan het kickboksprogramma Fight to Create van welzijnsorganisatie Farent. Nu er vanwege corona niet binnen mag worden gesport heeft jongerenwerker Reggae geregeld dat er buiten een frame is gemaakt waaraan bokszakken hangen. De opkomst is laag. Terwijl een aantal jongeren de bokszakken in beweging probeert te brengen komt Arthur langsfietsen, die ook in het kickboksprogramma zit. Reggae roept hem na dat hij moet komen trainen en krijgt bijval van een aantal jongens. Arthur groet en fietst lachend verder. Hij is op weg naar de vlakbij liggende school. Daar is vanavond iets te doen. Reggae weet ervan en snapt waarom een aantal andere jongens er ook niet zijn. "Ik zou op die leeftijd met dit weer ook liever met mijn meisje aan een plas liggen", zegt hij tegen projectleider Kors van het RAAK-project Vechtende Jongeren. Die komt voor het eerst kijken bij een buitentraining. Judith (docent-onderzoeker) en Lisa (junior-onderzoeker) zijn er ook. Het team dat namens LOT meedoet aan dit RAAK-project is daarmee compleet. Lisa en Judith zijn al vaak bij trainingen geweest, ze volgen de jongens op dat moment al ruim een half jaar. Dat gebeurt ook in Zeist, Zwolle en Amsterdam door collega-onderzoekers van respectievelijk Hogeschool Utrecht, Hogeschool Windesheim en de Vrije Universiteit. Het doel van het project is de pedagogische waarde van vechtsport te onderzoeken voor een veerkrachtige identiteitsontwikkeling.

De sfeer is uitgelaten, want Veerle, een van de twee stagiaires pedagogiek, is jarig geweest. Er wordt gezongen en er is taart. Later op de middag mondt de training uit in een watergevecht waarbij Samir, een van de vechtende jongeren, een volle emmer water over zich heen krijgt. Hij wordt flink boos maar gaat niet door het lint, iets wat een tijd geleden wel vaak gebeurde. Misschien heeft hij wel stappen in de goede richting gezet.

* De namen van de deelnemende jongeren zijn fictief.

2020 – Vechtende Jongeren

Ambities van het lectoraat 2017-2021

Bovenstaand verhaal gaat over Vechtende Jongeren, een van de projecten in de programmalijn Talentologie in de eerste lectoraatstermijn. Het is een voorbeeld dat laat zien hoe onderzoekers van het lectoraat, samen met professionals, studenten en jongeren kennis ontwikkelen over de betekenis van vechtsport bij de ontwikkeling van veerkracht. Door deze manier van onderzoeken, midden in de praktijk, gaat kennisontwikkeling en professionalisering hand in hand. Er is een leergemeenschap gevormd waarin alle betrokkenen vanuit hun eigen rol en expertise werken aan hun professionalisering én bijdragen aan de doorontwikkeling van de talentologie. Verschillende ambities van het lectoraat komen hierin samen.

In de lectoraatsaanvraag van 2016 werden de volgende ambities geschetst, verdeeld over de drie resultaatgebieden (BKO-standaard 4):

Resultaatgebied 1: Kennisontwikkeling en professionalisering, samen met het werkveld:

Het lectoraat genereert met behulp van praktijkgericht onderzoek nieuwe en praktijk vernieuwende kennis over de werkwijzen en handelingsmogelijkheden van professionals binnen instellingen voor opvoedingsondersteuning, onderwijs, kinderopvang, jeugdzorg en jeugdwelzijn om ouders te kunnen steunen bij dilemma's en vragen over het opgroeien en opvoeden in onze moderne, vloeibare samenleving.

Resultaatgebied 2: Curriculumontwikkeling en professionalisering van docenten en studenten:

A) het lectoraat draagt bij aan een onderzoeksklimaat waarbij docenten en studenten betrokken zijn bij de uitvoering van onderzoek, zodat zij zich ontwikkelen tot onderzoekende professionals. Hiervoor zullen de huidige Centra voor Pedagogische Innovatie (CPI's) uitgebreid worden. Het lectoraat brengt de nieuw ontwikkelde kennis in de diverse opleidingen pedagogiek en draagt bij aan de vernieuwing van de onderwijsvisie en curricula.

B) Het lectoraat draagt bij aan een meer sociologisch georiënteerde focus van docenten en studenten, en stimuleert de samenwerking (co-creatie) met het werkveld in het onderzoek. Ook draagt het bij aan de professionalisering van docenten om studenten te begeleiden naar contextueel en reflexief handelen, en aan de professionalisering van praktijkgerichte onderzoeksmethodologie.

Resultaatgebied 3: Kennisontwikkeling- en circulatie binnen het onderzoeksdomein:

Het lectoraat genereert nieuwe kennis over thema's en vraagstukken die voortvloeien uit de moderne, vloeibare samenleving, die relevant zijn voor het onderzoeksdomein. Deze kennis zal worden gedissemineerd middels vakpublicaties, wetenschappelijke publicatie en (internationale) congressen.

Realisatie van deze ambities in de eerste termijn

Aan deze ambities is in de eerste termijn hard gewerkt. Vanaf het begin van haar bestaan wordt het LOT door veel stakeholders en consortia benaderd met verzoeken tot het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek en het bijdragen aan praktijkontwikkeling. Deze vragen komen vanuit de landelijke en lokale overheid, organisaties uit het jeugddomein, collega lectoraten, kennisinstituten en uitgevers. Hier zijn in totaal 16 onderzoeksprojecten uit voortgekomen die we samen met onze partners binnen en buiten Fontys hebben vormgegeven. Zie bijlage 1 voor het overzicht van alle projecten en samenwerkingspartners.

De thema's uit het onderzoeksprogramma hebben in de afgelopen jaren een duidelijke plek gekregen in het onderwijs, met als belangrijkste resultaat dat het talentologisch gedachtegoed is opgenomen als een van de pijlers in de nieuwe onderwijsvisie voor het voltijdse curriculum Pedagogiek.

We zijn trots op de stappen die het lectoraat in de afgelopen vier jaar heeft gezet in het realiseren van de ambities. Zowel op de bijdrage die we hebben kunnen leveren aan het onderwijs van de Pedagogiek opleidingen, als op het onderzoek en de innovaties die we samen met onze partners hebben kunnen realiseren in de praktijk. Voordat we per resultaatgebied de opbrengst van de eerste termijn presenteren laten we eerst enkele stakeholders aan het woord.

Testimonials stakeholders 2017-2021

Samenwerking met het onderwijs binnen FHP

Maaïke de Koning, Projectleider nieuwe curriculum Pedagogiek Voltijd:

"Het lectoraat Opvoeden voor de Toekomst was nauw betrokken bij de ontwikkeling van de nieuwe onderwijsvisie. Nooit eerder was binnen FHP een lectoraat zo nauw betrokken bij een ontwikkelproces. Het opleidingskader heeft duidelijk de stempel van het lectoraat: één van de pijlers 'talentologisch opleiden' is daar een duidelijk voorbeeld van. En dan nu, 2 jaar later, doet het lectoraat actief mee als opdrachtgever, door met 1e jaars studenten en het werkveld samen te onderzoeken wat de invloed is van corona op de leef- en belevingswereld voor kinderen."

Jeroen van Dingenen, speldocent en stagebegeleider CPI Surplus:

"LOT is voor mij in alle jaren het eerste lectoraat dat verbinding heeft met de praktijk en ook daadwerkelijk met kinderen en jongeren aan de slag gaat. Niet alleen is er de verbinding met de praktijk maar ook binnen ons onderwijs door studenten te betrekken in projecten. Het lectoraat wordt hierdoor steeds zichtbaarder voor werkveld, docenten en studenten."

Linda Zijlmans, docentonderzoeker CPI Gastenhof:

"Opvoeden voor de toekomst heeft mij bewust gemaakt van de complexe tijd waarin wij leven, maar vooral ook van het belang van dromen en durven: iedere jongere heeft het recht om zijn talenten en krachten te ontplooiën en zo zijn eigen toekomst te creëren! Ik hoop daar als docent, in samenwerking met mijn studenten en professionals, een waardevolle bijdrage aan te kunnen leveren."

Kinderrechtentour: Een pedagogische kwestie met eerstejaars studenten FHP

Anouk Rosenbrand, 1e jaars student:

"Ik heb mogen samenwerken met het lectoraat bij de organisatie van de Kinderrechtentour. Naast dat ik door deze tour mijn luistervaardigheden erg heb kunnen verbeteren, heb ik van Maïke veel mogen leren over de front- en backstage huishouding. Een theorie die van pas komt bij gespreksvoering en erg interessant is. Deze theorie kan ik de toekomst zeker op meerdere vlakken nog toepassen."

Meerle van Eekeren, 1e jaars student:

"Door de samenwerking met het LOT heb ik een persoonlijke en professionele groei doorgemaakt. Ik heb veel ervaring opgedaan door de kansen die ik heb gekregen en deze hebben mij op professioneel gebied geholpen maar hebben er ook voor gezorgd dat ik sterker in mijn schoenen sta."

Ik zou het LOT voor het tweede termijn willen meegeven dat ze zeker nog eens met studenten moeten samenwerken omdat ik dit als erg positief heb ervaren en er mooie resultaten uit voort zijn gekomen."

Eva Saeboe, participatie aanjager Innovatienetwerk Jeugd:

"We creëerden samen met studenten op zeer organische wijze een gespreksvorm waarmee de zogenoemde 'deep stories' van de kinderen naar de oppervlakte kwamen. Bijzonder om op speelse wijze de emotie- en droomwereld van kinderen te verkennen. Een ware toevoeging voor de pedagogische praktijk en de wetenschap!"

Roos van Dooren, coach propedeuse voltijd pedagogiek:

"Als coach stimuleer ik een onderzoekende en reflecterende houding. Tot dat LOT ook direct betrokken is bij studenten door samen met hen onderzoek te doen. Nu bijvoorbeeld over de invloed van corona op kinderen en jongeren. Een nog onbeantwoorde vraag, en dat samen onderzoeken mét studenten en mét kinderen en jongeren, dat vind ik te gek! Dat is opleiden in vloeibare tijden."

Theaterwerkplaats Tiuri

Bas van Roijen, artistiek directeur theater Tiuri:

"De samenwerking met het lectoraat Opvoeden voor de Toekomst is voor Theaterwerkplaats Tiuri van wezenlijk belang. Het is voor de toekomst van mensen met een "beperking" essentieel dat de ontdekkingen die gedaan worden in de talentgerichte (en mensgerichte) werkwijzen worden vertaald naar de wereld van het onderwijs en de zorg. Het LOT heeft het unieke vermogen om een brug te bouwen en beide werelden met elkaar te verbinden. Pas als beide werelden elkaar gaan verstaan kan de ontwikkeling zich gaan verduurzamen en bestendigen."

Docent-onderzoekers binnen het lectoraat

Anita Kuijpers:

“Werken voor het lectoraat LOT gaf mij vele inspirerende gesprekken met collega docent-onderzoekers en de lector over allerlei pedagogische thema’s die ons vak raken en daardoor voor mij bijzonder verrijkend waren, zowel persoonlijk als professioneel.”

Laura Mulder:

“Door het project vraagarticulatie ben ik tot een nieuwe focus gekomen: onderzoek naar opgroeien in een digitale wereld. Een wereld waar ik eerder niet zo mee bezig was, maar die me nu helemaal gegrepen heeft.”

Jeroen Pouw:

“Ik heb geleerd om onderzoek en onderwijs op praktische wijze met elkaar te verbinden. Dit doe ik door bijvoorbeeld onderzoeksresultaten toe te passen in hoor- en werkcolleges. Ik ben dankbaar voor het proces dat ik heb mogen bewandelen in de voorbereiding voor mijn promotieonderzoek.”

Sylvia Wernaart:

“Ik ben dankbaar voor de kans die ik heb gekregen om mijn onderzoek naar muziek, veerkracht en identiteit uit te werken in de documentair LOOP. Doordat we binnen het LOT veel gebruikmaken van ‘het narratief’ zijn we in staat om pedagogische vraagstukken beter te leren begrijpen en (kwetsbare) doelgroepen een stem te geven. Eén van de onderscheidende elementen van onze onderzoeksgroep is dat we niet terugdeinzen voor alternatieve onderzoeksmethoden.”

Dorien Huisman:

“In het project Jongerenwerk en Onderwijs Samen (JOS) kon ik mijn expertise rondom ‘jongeren in een kwetsbare positie’ middels het onderwerp ‘polarisatie & radicalisering’ actief delen met stakeholders uit het onderwijs, het jongerenwerk en het beleid. Zo kreeg ik erkenning voor mijn kwaliteiten die veel verder gaan dan louter overdracht via lessen.”

Yolanda Brouns:

“Door de projecten die ik begeleid ben ik me nog meer bewust geworden van het belang om de individuele verhalen van jongeren te verzamelen en als inspiratie te gebruiken voor andere jongeren die in een dynamische samenleving niet zo maar de kansen krijgen die van belang zijn om zich veerkrachtig te kunnen ontwikkelen. Om met onderzoek bij te dragen aan het vergroten van die kansen is een groot goed.”

Nelleke den Dekker, stagiaire Master Maatschappelijk Opvoedvraagstukken:

“Binnen LOT vond ik het enorm leerzaam om in teamverband onderzoek te doen. Samen zochten we naar creatieve werkvormen voor de focusgroepen om pure reacties bij de respondenten te ontlokken en informatie boven te halen die bij interviews/vragenlijsten achterwege kan blijven. Een eyeopener voor mij: buiten de gebaande wegen wandelen geeft resultaat!”

RAAK-project Vechtende jongeren

Kors Perdijk, projectleider:

“Door mijn werk voor het LOT-project vechtende jongeren worden jongerenwerkers en trainers geprofessionaliseerd en geëmancipeerd. Het (intuïtieve) pedagogisch handelen wordt beschreven en gedeeld met het veld en de wetenschappelijke gemeenschap. Het maakt de waarde zichtbaar van het jongerenwerk en sport en geeft kaders hoe dat ingezet kan worden voor jongeren die niet alle kansen krijgen maar wel verdienen.”

Judith Rijnbende en Lisa Khoeblal-Malaihollo, onderzoekers:

“Met trots kijken wij terug op de gesprekken met jongeren in het jongerencentrum en bij de kickbokstrainingen, die ons mee namen in hun zoektocht om hun dromen en talenten te verwezenlijken, maar ook een zoektocht naar hun eigen identiteit en hoe zij zich staande kunnen houden in een omgeving en samenleving die veel van hen vraagt. Ook van de jongerenwerkers hebben we veel geleerd over deze authentieke manier van werken. We hopen door dit project onze studenten en praktijkprofessionals handvatten te kunnen geven om kwetsbare jongeren in de gym nog beter te begeleiden!”

Marlies Molenaar, manager PowerUp073:

“De samenwerking met het lectoraat betekent voor mij ruimte voor reflectie, scherp blijven op theorie koppelen aan de praktijk en andersom de praktijk te koppelen aan de theorie. Daarnaast word ik als leidinggevende nog steeds geprikkeld op de inhoudelijke kennis en doorontwikkeling van ons vak!”

Patrick van Neerden, praktijkprofessional en co-onderzoeker

Free2Move Zwolle:

“Participeren in dit onderzoek en de interactie met de andere betrokkenen heeft ons werk een nieuwe impuls gegeven. Een dergelijk onderzoek toont aan dat er interesse is naar vechtsport als pedagogische interventie. Voor mij is het is eervol om betrokken te zijn. We zijn professioneel gevoed met kennis en inzichten van anderen. Gesprekken en ontmoetingen laten overeenkomsten en verschillen in visie en werkwijze zien. Dit heeft mij vertrouwen gegeven in onze aanpak en uitgenodigd te kijken naar verdieping van onze interventie.”

Frank van Gemert, onderzoeker Vrije Universiteit Amsterdam:

“Vechtsport is een onderwerp waar ik me als onderzoeker al langere tijd mee bezig houd. Het RAAK-onderzoek met de drie andere partners bracht daarin verbreding. De genoemde samenwerking maakt het mogelijk de kennis te stapelen en tracht tegelijkertijd om die toegankelijk te maken door de binding met de praktijk centraal te stellen.”

Buro Zend-Uit

Melvin Kolf en Tarik Hadui, jeugdprofessionals en co-onderzoekers:

“Het is de beste opleiding geweest die ik heb gehad. Direct leren in de praktijk en alle kennis en reflectie van het lectoraat direct naast je hebben is voor mij een verademing geweest en heeft mij gevormd tot de professional die ik vandaag de dag ben. De kennis komt direct bij de praktijk en beïnvloedt de professionals op de korte en lange termijn. Het verbetert de kijk, expertise en kennis van professionals en daarmee ook direct en indirect hun begeleiding van de jongeren.”

Project Bouwen aan Talent (BAT) Dynamo Jeugdwerk/Lumens Eindhoven

Susan van den Wittenboer, manager:

“De samenwerking met het lectoraat Opvoeden voor de Toekomst is van belang voor het vak jeugdwerk. Samen onderzoeken we welke succesfactoren echt van waarde zijn. Dit maakt dat het jeugdwerk kan door-ontwikkelen en zich beter kan positioneren. Dit maakt ook dat wij medewerkers in de toekomst beter kunnen scholen om het vakmanschap goed te beheersen. Daarbij vindt Lumens het belangrijk om samen met studenten pedagogiek op te trekken, dit zijn namelijk de nieuwe werkers van de toekomst.”

Roseliek van Geel, Beleidsambtenaar Jeugd Gemeente Eindhoven:

“Bij de gemeente werkt het als volgt: vanuit beleid wordt aangegeven waarom iets moet gebeuren; welk maatschappelijk vraagstuk wordt aangepakt. Praktijkgericht onderzoek gaat voor mij over de kracht van de uitvoering; het verbinden van het Wat aan het Waarom.”

Opbrengsten per resultaatgebied

Hieronder wordt per resultaatgebied aangegeven wat de doelen voor de eerste termijn waren en in hoeverre deze zijn gerealiseerd.

Resultaatgebied: Beroepspraktijk en samenleving	
Op basis van vraagstukken in de praktijk langlopende onderzoeks- en stagelijnen ontwerpen waarbinnen 'vraagstukken van vloeibare modernisering' centraal staan.	
Doel	Realisatie
Voortzetting van bestaande en opzetten van nieuwe CPI's*	CPI Cello opgestart: gezond seksueel opgroeien
	CPI Mutsaersstichting opgestart: talentgericht werken
	CPI Gastenhof herzien: veerkrachtige identiteitsontwikkeling
	Onderzoek in de CPI's is beter gesuperviseerd door de lector
	Nieuwe CPI visie ontwikkeld (FHP, oktober 2020)
Samen met studenten werken aan Pedagogische Kwesties	LOT is opdrachtgever van pedagogische kwesties, waar student-onderzoekers, docent-onderzoekers en professionals aan afgebakende vraagstukken werken IN de praktijk.
Bijdrage aan innovaties in het jongerenwerk en voortgezet onderwijs	Als partner in het NWA-project 'Veerkrachtige Samenlevingen' het project Buro Zend-Uit (BZU) geëvalueerd en theoretisch onderbouwd, om veerkrachtige identiteitsvorming te stimuleren en radicalisering te voorkomen.
	In opdracht van het ministerie OCW (Platform JEP) de methodiek Jongerenwerk en Onderwijs Samen (JOS) ontwikkeld om polarisatie en radicalisering te voorkomen.
	Als penvoerder het project Vechtende Jongeren ontwikkeld en uitgevoerd, om de pedagogische waarde van vechtsport te onderzoeken (landelijk, RAAK).
	De pilot 'Domeinonderwijs' in het middelbaar onderwijs onderzocht, om autonomie en burgerschapsvorming bij leerlingen te stimuleren.
Bijdrage aan de kunst- en cultuursector Jeugd	Bijgedragen aan visievorming en (talentologische) onderbouwing van Theaterwerkplaats Tiuri, voor jeugdige acteurs met een verstandelijke beperking.

Tabel 1

* CPI's (Centra voor Pedagogische Innovatie) bestaan sinds 2013. Dit zijn professionele werkplaatsen in de praktijk, waarbinnen studenten, docenten en professionals gezamenlijk aan complexe pedagogische vraagstukken werken. FHP kent 7 CPI's waarvan er vier verbonden zijn aan het LOT.

Resultaatgebied: Onderwijs en professionalisering

A) Bijdrage aan de vernieuwing van de onderwijsvisie en curricula; voldoende aandacht voor dilemma's van ouders/opvoeders in relatie tot vloeibare modernisering, en het professioneel handelen waarmee zij ondersteund kunnen worden.

Doel	Realisatie
Aandacht voor de betreffende thema's in het nieuwe curriculum	Als lectoraat gewerkt aan zichtbaarheid van het LOT onder studenten en docenten door gastcolleges, presentaties, samenwerking binnen de CPI's, Pedagogische Kwesties en de Kinderrechten-challenge (zie bijlage 4).
	Lezingen, inleidingen, gastcolleges en workshops verzorgd voor de opleidingen, binnen en buiten Fontys (zie bijlage 3).
	Opdrachtgeverschap voor onderzoeken in de leereenheid Praktijkgericht onderzoek.
	Samenwerking met de minoren Spelenderwijs en Pedagoog in de Sport.
Betrokken bij onderwijsontwikkeling bij FHP	Betrokken bij ontwikkeling van de internationale minor: Youth, a talent based approach.
	Bijgedragen aan de vernieuwing van het curriculum van de bachelor voltijd Pedagogiek en coauteur van de nieuwe onderwijsvisie.
	Evaluatie van de pilot Get Real bij FHP, een extra-curriculair programma om persoonsvorming en studentwelzijn te bevorderen.
Bijgedragen aan de ontwikkeling van instrumenten en lesmateriaal	Bijgedragen aan literatuurvorming (lectorale rede, hoofdstukken in boeken, artikelen; zie bijlage 5).
	Documentaire LOOP, over muziek en identiteitsvorming bij jongeren.
	Ontwikkeling van tools en interventies, lesmateriaal en aansprekende presentaties (zie bijlage 2).

Tabel 2

Resultaatgebied: Onderwijs en professionalisering

B) Bijdrage aan de professionalisering van docenten en studenten: docenten op de hoogte brengen van recente ontwikkelingen en kennis met betrekking tot thema's van vloeibare modernisering. Professionalisering om studenten te begeleiden naar contextueel en reflexief handelen; en in praktijkgerichte onderzoeksmethodologie.

Doel	Realisatie
Vliegwielfunctie van docenten in het LOT-team	<p>Stabiel onderzoeksteam opgebouwd.</p> <p>Studiemiddagen/workshops/lezingen georganiseerd om kennis over te dragen; zowel over inhoudelijke thema's als over methoden en technieken van onderzoek.</p> <p>Masterclasses en inspiratiecolleges verzorgd voor collega-docenten FHP.</p>
Docenten bewust maken van relevante vraagstukken t.a.v. vloeibare modernisering in de praktijk.	Docenten regelmatig updates gegeven over de inzichten uit onderzoek via nieuwsbrieven, inspiratiebijeenkomsten, bijpraatsessies, lunchlezingen.
Professionalisering docenten in praktijkgericht onderzoek	Professionaliseringsaanbod onderzoeksmethoden en technieken herzien (maatwerk/op inschrijving): diverse kwalitatieve onderzoeksmethoden, kwalitatieve analyse, intervention mapping, actieonderzoek, art based research.
Bijdrage aan de ontwikkeling van een goed onderzoeksklimaat binnen FHP	<p>Onderzoeksmatige en reflexieve basishouding bevordert bij docenten en studenten.</p> <p>Participatie in langer lopend onderzoek (co-creatie lectoraat en werkveld).</p> <p>Vernieuwde opzet van professionaliseringsbijeenkomsten CPI's.</p> <p>Participatie van docenten en studenten in kenniswerkplaatsen met werkveldpartners.</p>

Tabel 3

Resultaatgebied: kennisontwikkeling binnen het onderzoeksdomein (wetenschap)

Kennis genereren en wetenschappelijke kennis toepassen.

Doel	Realisatie
Bijdrage aan wetenschappelijk onderzoek	<p>Onderzoek naar pedagogische dilemma's die samenhangen met vloeibare modernisering en de betekenis hiervan voor werkwijzen van professionals.</p> <p>Onderzoek naar het betrekken van kinderen en jeugdigen in het nadenken over c.q. oplossen van pedagogische dilemma's.</p> <p>Verdere conceptualisatie van de talentologische modellen.</p>
Publiceren in vaktijdschriften en wetenschappelijke tijdschriften.	Zie bijlage 5 voor het overzicht van publicaties.
Bijdragen aan congressen en conferenties en publieke debatten in de media	Zie bijlage 3 voor het overzicht van congresbijdragen en media-optredens.
Promotietrajecten opzetten.	Er zijn door twee docentonderzoekers promotieaanvragen ingediend en één promotievoorstel is in voorbereiding.

Tabel 4

Terugblik/reflectie per BKO-standaard¹

In deze paragraaf wordt per BKO-standaard teruggeblikt op de eerste termijn. Aan de basis hiervan ligt de kritische reflectie die in 2019 is geschreven t.b.v. de domein brede BKO-onderzoeksvisitatie, en de update daarvan begin 2021, waarin de uitkomsten van de visitatie zijn meegenomen. Bij elke standaard worden de belangrijkste aandachtspunten uitgelicht om mee te nemen naar de tweede termijn.

Standaard 1: Het lectoraat heeft een relevant, ambitieus en uitdagend onderzoeksprofiel en een onderzoeksprogramma met bijbehorende doelen die zijn geoperationaliseerd in een aantal indicatoren.

We hebben op basis van een vraagarticulatie in de praktijk en actuele sociaal-pedagogische en sociologische literatuur gewerkt aan een onderzoeksprogramma waar de praktijk zich niet alleen in herkent, maar ook samen met het lectoraat de schouders onder wil zetten. Het LOT vond aansluiting bij het Fontys TEC-thema 'Smart Society' en bij het onderzoeksprogramma 'Veerkrachtige Samenleving en Talentontwikkeling' van de Nederlandse Wetenschap Agenda, route Jeugd. De thematiek van het lectoraat is op dit moment nog minstens zo relevant als bij de start van het lectoraat, in het licht van de actuele maatschappelijke context: een prestatiesamenleving die razendsnel verandert, waar we minder houvast hebben aan vaste normen en waarden en waar het opgroeien in de virtuele wereld een nieuw, relatief onbekend opvoedterrein is. Zoals besproken in de inleiding heeft covid-19 een aantal prangende kwesties uitvergroot, zoals de kansenongelijkheid en de prestatiedruk.

Aandachtspunten:

- In de eerste termijn heeft een brede verkenning plaatsgevonden. Het is voor de tweede termijn belangrijk om meer focus aan te brengen in het onderzoeksprogramma, waardoor het LOT zich sterker kan profileren op haar talentologische expertise en zich ontwikkelt tot dé kennispartner in de regio op het gebied van veerkracht en identiteitsvorming.

¹ Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek

Standaard 2: *De wijze waarop het lectoraat is georganiseerd, de inzet van mensen en middelen en de interne en externe samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties maken de realisatie van het onderzoeksprofiel mogelijk.*

In de afgelopen vier jaar is gewerkt aan de opbouw van een stabiel onderzoeksteam en aan duurzame samenwerking met de praktijk, onder andere door samen met praktijkprofessionals langer durende, extern gefinancierde onderzoeksprojecten op te starten. Terugblikkend hebben we voor een startend lectoraat erg veel projecten opgepakt. Dit was onder andere het gevolg van de honorering van alle subsidieaanvragen, bovenop de niet-gesubsidieerde projecten, CPI's en projecten in de derde geldstroom. Het lectoraat beweegt zich van lokaal niveau (zoals het onderzoek binnen het Brabantse jongerenwerk en primair/voortgezet onderwijs) tot landelijk niveau (ministerie OCW, de Nederlandse Wetenschapsagenda en RAAK-publiek). In enkele projecten zijn mooie cross-overs gerealiseerd, zoals in het project Vechten de Jongeren met lectoraten van de Hogeschool Utrecht en Windesheim, en de faculteit criminologie van de Vrije Universiteit, en binnen het TEC-programma met lectoraten binnen het domein Mens & Maatschappij.

In de loop van de eerste termijn, na de afronding van het project vraagarticulatie, is de programmalijn Gezond Seksueel Opgroeien een zelfstandige onderzoekslijn geworden. Dit thema zal de komende jaren verder worden uitgediept onder leiding van associate lector Dilana Schaafsma, met een eigen onderzoeksteam.

Aandachtspunten:

- In de tweede termijn is het van belang de onderzoeksgemeenschap verder te uit te bouwen (zowel in formatie als in senioriteit), samenwerking met de praktijk voort te zetten en te verdiepen, samenwerking binnen FHP te versterken, samenwerking met het Domein lectoraat Professionele Werkplaatsen op te bouwen, samenwerking met andere lectoraten buiten het domein (cross-overs) uit te breiden op Fontysbrede thema's Future of Learning en Healthy & Inclusive Society, en meer structureel samen te werken met docenten en studenten van alle opleidingen (niet uitsluitend in de CPI's), waarbij kansen in relatie tot de nieuwe curricula optimaal worden benut.
- Om de impact van het lectoraat te vergroten is het van belang meer en structurele financiële middelen vrij te maken, ook voor acquisitieactiviteiten en het schrijven van aanvragen. Daarnaast zal het aantal projecten in balans moeten zijn met de hoeveelheid mensen en middelen.
- Promovendi en docenten die een masteropleiding volgen verbinden aan het LOT, onder andere door een meer gespecificeerd personeelsbeleid op het gebied van promovendi en gepromoveerden.

Standaard 3: *Het onderzoek van het lectoraat voldoet aan de standaarden die in het vakgebied gelden voor het doen van onderzoek.*

Bij het ontwerpen en uitvoeren van onderzoek neemt het LOT de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (2018) in acht, en afhankelijk van de aard van het onderzoek legt het lectoraat projecten en/of instrumentarium voor aan de interne Commissie Ethiek van Fontys voor feedback. Participatief en etnografisch onderzoek vindt plaats binnen opvoedpraktijken, waar lerend onderzoeken en onderzoekend leren hand in hand gaan (Action Based Research). Gezien de aard van de praktijk (kwetsbare jongeren en/of jonge kinderen) ontwerpt LOT bovendien creatieve en muzische onderzoeksmethoden op maat (Art Based Research), waardoor de data die verzameld worden zo authentiek mogelijk zijn. Hierdoor hebben respondenten niet het gevoel onderworpen te zijn aan wetenschappelijk onderzoek maar voelen zich uitgenodigd tot het delen van persoonlijke verhalen. Het lectoraat is kennispartner van diverse gerenommeerde onderzoeksgroepen binnen hbo en universiteiten (zoals VU-Societal Resilience Programme, consortium Vechtende Jongeren, platform lectoren Sociaal Werk, Vlaams-Nederlands netwerk cultuurparticipatie voor kwetsbare jongeren). Dit levert een netwerk op dat betrokken is op elkaars inhoud, kwaliteitsborging en professionalisering. Door deel te nemen aan de Fontys-pilot Research Data Management (RDM), loopt het LOT voorop in de optimalisatie van systematische en veilige opslag/archivering van onderzoeksdata.

Aandachtspunten:

- Een aandachtspunt voor de tweede termijn is om alle onderzoeken, zowel van studenten als de lectoraten, systematisch te toetsen aan de juridische en ethische kaders zoals die gelden in het vakgebied; bijvoorbeeld aan de hand van een beslisboom. Dit is in lijn met centraal beleid van Fontys in het kader van het verbeterprogramma PGO.
- Ten behoeve van de gewenste multidisciplinaire aanpak van projecten is het van belang om meer met andere lectoraten te gaan samenwerken en daarmee te gaan leren van de eventuele verschillen en overeenkomsten tussen de gehanteerde onderzoeksmethodologieën.

Standaard 4: *Het lectoraat realiseert voldoende relevantie op het gebied van 1) de beroepspraktijk en de samenleving; 2) onderwijs en professionalisering; 3) kennisontwikkeling binnen het onderzoeksdomein. Het onderzoek heeft in voldoende mate impact op de hiervoor omschreven gebieden.*

In een eerdere paragraaf hebben we per resultaatgebied een overzicht gegeven van de resultaten die in de eerste termijn zijn geboekt. Het onderzoek samen met en midden in de praktijk heeft bijgedragen aan innovaties en professionalisering binnen het voortgezet onderwijs, de kunst- en cultuursector voor jeugd en het kinder- en jongerenwerk. Daarnaast zijn we op verschillende manieren bezig met de verbinding tussen onderzoek en onderwijs: de CPI's, Pedagogisch Kwesties, aandacht voor LOT-thema's in het nieuwe curriculum, betrokkenheid bij onderwijsontwikkeling FHP, bijdragen aan de ontwikkeling van instrumenten en lesmateriaal en professionalisering docenten in praktijkgericht onderzoek. Ten aanzien van kennisontwikkeling binnen het onderzoeksdomein is gewerkt aan publicaties in vaktijdschriften en wetenschappelijke tijdschriften, bijdragen aan congressen en conferenties, publieke debatten in de media en het opzetten van twee promotietrajecten. Daarbij profileert het lectoraat zich ten aanzien van vernieuwende vormen voor kennisdisseminatie. Onderzoeksresultaten worden niet alleen verspreid middels publicaties maar ook vertaald naar kennis- en praktijkproducten voor de praktijk, zoals de documentaire LOOP. Het lectoraat is zichtbaar in de samenleving: daar waar kinderen en jongeren opgroeien en waar volwassenen hen begeleiden en opvoeden doet het LOT onderzoek, onder andere door gebruik te maken van een omgebouwde bus als mobiel onderzoeksinstrument. De lokale en landelijke pers weet het lectoraat goed te bereiken, wat resulteerde in veel media-aandacht.

Aandachtspunten:

- In de verbinding tussen het lectoraat en het onderwijs is nog verbetering gewenst, waarbij de recente onderwijsvernieuwingen in de diverse pedagogiek opleidingen veel mogelijkheden bieden.
- Bouwen aan nieuwe vormen van samenwerking tussen lectoraat en professionele werkplaatsen (zoals CPI's) in het licht van de nieuwe onderwijsvisie.
- Naast de vakpublicaties ook meer publiceren in wetenschappelijke tijdschriften.
- Uitdaging om het profiel en de inhoudelijke thema's van beide lectoraten van FHP de komende tijd beter af te stemmen en sterker met elkaar te verbinden.

Standaard 5: *Het lectoraat voert regelmatig en systematisch evaluatie uit van de onderzoeksprocessen en resultaten. Aan de uitkomsten daarvan verbindt het lectoraat waar nodig verbeteringen.*

Het evalueren van de onderzoeksprocessen en resultaten vindt bij FHP plaats door dialooggesprekken met de directeur en de programmamanager onderzoek. Op basis van de gesprekken wordt het onderzoek gemonitord en getoetst of de uitvoering volgens plan verloopt. Waar nodig worden de ambities, de personele bezetting, de planning of het onderzoeksprogramma bijgesteld. Periodiek worden de onderzoeksresultaten gerapporteerd in de managementrapportage (Marap), die vastgesteld wordt door het MT van FHP. Bij elk Strategisch Overleg staat het onderzoek op de agenda; de lectoren nemen het MT dan mee in het onderzoeksproces, en informeren hen over resultaten en nieuwe projecten. Dit is het moment waarop met de teamleiders wordt gesproken over de onderzoeksinzet door docentonderzoekers. Binnen het lectoraat worden de lopende projecten met projectleiders en docentonderzoekers periodiek geëvalueerd. Bij gesubsidieerde projecten zijn er stuurgroepen en/of begeleidingscommissies die de voortgang monitoren en de kwaliteit bewaken. Ook wordt door voortgangsrapportages het proces en resultaten aan de subsidieverstrekker gerapporteerd. Periodiek staat het lectoraatsonderzoek op de agenda van de Raad van Advies (RvA) van FHP, die een klankbordfunctie vervult. De gesprekken met de RvA gaan niet zo zeer over de kwaliteit van het onderzoek, als wel over de relevantie ervan. Ook vervult de Raad een signaalfunctie met betrekking tot nieuwe trends en vraagstukken in de beroepspraktijk. Daarnaast heeft FHP twee werkveldcommissies (regio Brabant en Limburg) waarmee de lectoren jaarlijks aan tafel zitten voor kennisuitwisseling en dialoog, om goed verbonden te blijven met actualiteiten in de regio's waarin we opleiden.

Aandachtspunten:

- Het systematisch onderhouden van het portfolio van het lectoraat vraagt nog aandacht. De lopende projecten en resultaten zijn onvoldoende inzichtelijk, zowel intern als extern. De website is niet altijd up-to-date.
- Het lectoraat evalueert het onderzoek regelmatig en met diverse stakeholders op proces en resultaat, echter dit gebeurt nog onvoldoende expliciet en systematisch. Zo is bijvoorbeeld nog niet bepaald op welke wijze ook externen systematisch kunnen worden betrokken bij de kwaliteitsborging van de lectoraten (peer reviewed trajecten). Voor de tweede termijn is het van belang om samen met de Commissie Kwaliteit aandacht te besteden aan de PDC(R)A-cyclus rondom onderzoek, in aansluiting op de richtlijnen vanuit het Fontys Verbeterprogramma PGO en het creëren van een kwaliteitscultuur.

De balans opmaken

De eerste lectoraatstermijn stond in het teken van het opbouwen van partnerschap, vraagarticulatie en het uitvoeren van zelf geïnitieerd en gesubsidieerd onderzoek in de drie programmalijnen. Zoals hierboven geschetst is er hard gewerkt om de diverse thema's uit te diepen. We hebben niet alleen ontrafeld wat de prangende opvoedvragen en professionaliseringsvraagstukken zijn (m.b.t. het opgroeien en opvoeden in een prestatiesamenleving, het opgroeien in de virtuele wereld, over opvoeden tot geluk, over de constanten in de opvoeding zijn en over burgerschapsvorming), maar we hebben ook onze kennis op het gebied van talentologie verrijkt. We weten beter wat de bouwstenen zijn voor een positief opvoedklimaat, opdat jeugdigen een veerkrachtige identiteit kunnen ontwikkelen, en wat daarbij de waarde is van sport, kunst en cultuur. Ook hebben we geleerd hoe we op basis van 'deep stories' van kinderen en jongeren hun inner world beter kunnen begrijpen, en wat zij nodig hebben in hun zoektocht naar wie zijn willen zijn en worden, om hun plek in de wereld te kunnen vinden.

De algemene conclusie is dat het lectoraatsprogramma in de eerste termijn veel heeft opgeleverd, maar dat het wel te breed en te omvangrijk is geworden in verhouding tot de beschikbare capaciteit en middelen. Dit vraagt om een aantal aanpassingen: een inhoudelijke focus, een eigen methodologische identiteit en een organisatorische herziening.

Inhoudelijke focus

In de tweede termijn zullen we ons profileren op het thema veerkracht en identiteit, waarbij de talentologische modellen als praktijktheoretisch kader centraal staan. We zullen ons in de loop van de tweede termijn profileren als dé kennispartner op dit thema, door zowel nieuwe kennis te genereren als de bestaande kennis te benutten voor praktijkontwikkeling en professionalisering en deze te borgen in de opleidingen pedagogiek. Deze inhoudelijke

focus heeft ertoe geleid dat de programmalijn Gezond Seksueel Opvoeden als een zelfstandige onderzoekslijn, buiten het lectoraat, wordt voortgezet, onder leiding van associate lector dr. Dilana Schaafsma.

Methodologische identiteit

Naast de klassieke onderzoeksmethoden zijn er in de eerste termijn positieve ervaringen opgedaan met diverse creatieve en artistieke werkvormen bij het uitvoeren van onderzoek. De op kunsten gebaseerd onderzoek (Art Based Research) blijkt goede ingangen te bieden tot het 'diepere verhaal' van jeugdigen, ouders en professionals. Het lectoraat zal zich hierin verder professionaliseren en zich als lectoraat profileren op het gebied van Jeugd-participatief Actieonderzoek en Art Based Research. Daarbinnen zullen we, afhankelijk van de onderzoeksvragen, ook klassieke onderzoeksmethoden integreren.

Organisatorische herziening

Omwille van de haalbaarheid zal het aantal onderzoeksprojecten en partners nog beter afgestemd worden op de beschikbare middelen. We willen ons meer richten op duurzame samenwerkingsrelaties en op de kwaliteit van het onderzoek in plaats van op kwantiteit. Hier zal het Fontysbrede verbeterprogramma praktijkgericht onderzoek en de aansluiting bij de Fontys kennisthema's Future of Learning en Inclusive Society bij helpen. Concreet betekent dit dat we kritischer zullen zijn in de keuze met welke organisaties en personen we zullen samenwerken: past de opdracht bij ons centrale thema? Is de opdracht realistisch en haalbaar in relatie tot de eisen en vergoeding van de opdrachtgever?

Wat betreft de personele bezetting van het lectoraat zal de mate van senioriteit meer in balans worden gebracht ten opzichte van de eerste termijn, waarin we met relatief veel junior onderzoekers werkten. Bij aanvang van de

tweede termijn zal er een senior onderzoeker worden aangesteld om de lopende en nieuwe onderzoeken te helpen superviseren en te assisteren bij het initiëren van nieuwe projecten en subsidieaanvragen. Daarnaast zal er ruimte worden gemaakt voor een programmacoördinator/ondersteuner om de alledaagse regeldruk bij de lector en senior onderzoeker weg te nemen. Het streven is om de onderzoeksformatie binnen een jaar uit te breiden van 0,8 fte naar 1,5 fte en daarnaast additionele middelen te werven via de tweede en derde geldstroom.

Omwille van de organiseerbaarheid worden alle onderzoeksactiviteiten (van ontwerp tot valorisatie) uitgevoerd vanuit het Talentologisch Lab (zie inleiding en wordt vervolgd in Hoofdstuk 3). Met deze organisatievorm zullen we meer impact kunnen maken, onder andere omdat hiermee de onderzoekscommunity meer samenhang en structuur krijgt. Een goede mix van docent-onderzoekers, student-onderzoekers en praktijkprofessionals zal bovendien voor een betere senior-junior-balans zorgen.

Resultaatgebieden

Op enkele resultaatgebieden zijn er nadrukkelijk nog stappen te zetten, met name op het gebied van professionalisering van docenten en het betrekken van onze studenten bij het uitvoeren van onderzoek. Ook zullen we eraan werken dat de kennis nog beter zijn weg vindt binnen de curricula van de opleidingen, de beroepspraktijk en de wetenschap.

Tot slot zal de komende termijn extra aandacht moeten worden besteed aan het systematisch onderhouden van het portfolio van het lectoraat en aan de kwaliteitsborging van het lectoraat, in aansluiting op de richtlijnen vanuit het Fontys Verbeterprogramma PGO.

In het volgende hoofdstuk beschrijven we de ambities voor de tweede termijn: WAT is de inhoudelijke onderzoeksagenda en wat willen we bereiken? Met WIE willen we aan onze ambities werken? En HOE willen we in de tweede termijn meer impact maken?

Vooruitblik Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst (LOT) 2021-2025

Een droom

Het is januari 2025. Er zijn nog enkele tickets beschikbaar voor het pedagogisch kennisfestival 'Later word ik Zeemeermin', een congres over veerkracht & identiteit. Er is veel belangstelling voor de nieuwste inzichten over hoe kinderen en jongeren in pedagogische 'vrijplaatsen' een veerkrachtige identiteit kunnen ontwikkelen en hoe we als samenleving oprecht ruimte kunnen creëren voor hun stem en aandacht hebben voor hun 'deep stories'. Wat zijn de nieuwe pedagogische opgaven die hieruit voortvloeien? De minister voor jeugd is een van de sprekers.

Vandaag is ook de première van de theatervoorstelling 'Later word ik zeemeermin' die gemaakt is in het Talentologisch Lab, met acteurs van theaterwerkplaats Tiuri en studenten pedagogiek. Ook wordt vandaag het gelijknamige boek 'Later word ik zeemeermin' gelanceerd, over de waarde van pedagogische vrijplaatsen in het jeugd domein.

Het congres vindt plaats in de Spoorzone van Tilburg, in en rondom het Ontdekstation. Deze organisatie is een van de partners binnen het Talentologisch Lab dat de afgelopen vier jaar uitgroeide tot een stevige alliantie tussen onderwijs (po, vo), jongerenwerk en kinderwerk, de cultuursector, GGD's, gemeenten en kennisinstituten. Met het congres rondt het LOT haar tweede termijn af.

Kinderen, jongeren en uiteraard studenten hebben geholpen bij de ideeën-vorming en organisatie van het congres. Zij zijn er vandaag bij en hebben de belangrijkste stem. De dagvoorzitters zijn de kinderborgemeesters Lea en Hicham, 15 en 17 jaar oud. Zij zullen de andere jeugdige deelnemers vóór-gaan op de rode loper, waaronder Mariana die op haar twaalfde aan een journalist van de Volkskrant vertelde dat ze zeemeermin wilde worden. Vandaag zal ze in een workshop vertellen hoe haar toekomstbeeld is veranderd nu ze 16 jaar oud is.

Met deze droom illustreren we waar we als lectoraat met onze partners in 2025 willen staan. In dit derde hoofdstuk beschrijven we de missie en ambities voor de tweede termijn en schetsen we de contouren voor het lectoraatsprogramma 2021-2025. Ook beschrijven we de impactdoelen: Wat zullen kinderen en jongeren merken van ons werk? Hoe kunnen ouders, professionele opvoeders in formele en informele praktijken voor onderwijs, opvoeding en jeugdwelzijn optimaal profiteren van de resultaten van de samenwerking?

Inhoudelijke thematiek en doelstellingen lectoraat (standaard 1 BKO)

Missie 2021-2025

In navolging van de eerste termijn is ook in de tweede termijn onze missie om bij te dragen aan een samenleving waarin kinderen kind en jongeren jong kunnen zijn. Een samenleving waarin instituties voor onderwijs en opvoeding meer gericht zullen zijn op geluk en welzijn dan op cognitieve prestaties. Een samenleving waarin de stem van onze jeugd gehoord wordt en meetelt. Uit onderzoek in de eerste termijn hebben we geleerd dat het nodig is dat er pedagogische settingen ontwikkeld worden met een positief, inclusief opvoedklimaat, zodat alle jeugdigen een veerkrachtige identiteit kunnen ontwikkelen. Het ontwikkelen van veerkracht is een voorwaarde om opgewassen te zijn tegen de snelle veranderingen en uitdagingen van deze tijd. Dat geldt voor de jeugd, maar ook voor volwassenen en de samenleving in zijn geheel. Wat hebben kinderen nodig om gezond en gelukkig op de groei en en steeds stapjes te kunnen zetten in hun ontwikkeling? En wat vraagt dat van (al dan niet professionele) opvoeders?

Ambities 2021-2025

In de volgende fase van de lectoraatsopdracht staan de volgende drie ambities centraal:

- Werken aan een inhoudelijke verdieping en profilering op het kennisthema veerkracht & identiteit, voortbouwend op de kennis die is opgedaan in de eerste termijn (standaard 1).

- Werken aan een stevige onderzoekscommunity en vitale interne organisatie in het Talentologisch Lab (zie verderop), bestaande uit docenten, studenten en professionals van binnen en buiten Fontys, waar ruimte is voor kennisontwikkeling, kennisuitwisseling en professionalisering voor alle belanghebbenden. Het lectoraat zal samenwerking zoeken met het domein lectoraat Professionele Werkplaatsen en is aangehaakt bij het Centre of Expertise Future of Learning (i.o.) en het kenniscentrum Inclusive Society om crossovers met andere Fontys-lectoraten te maken (standaard 2).
- Werken aan het realiseren van impact op de drie resultaatgebieden (onderwijs, praktijk en wetenschap; standaard 4).
- Werken aan en de borging van de kwaliteit van het lectoraatswerk (standaard 3 en 5).

Talentologie 2.0

Ook in de tweede termijn is onze snel veranderende vloeibare samenleving de context voor het lectoraatsonderzoek. Een samenleving die in de komende jaren zal moeten herstellen van de gevolgen van de covid-19 pandemie. Het lectoraat zal in het onderzoek naar veerkrachtige identiteitsvorming de reeds opgedane kennis op het gebied van talentologie toepassen in de beroepspraktijk, maar ook verder uitbreiden en verdiepen (talentologie 2.0). Talentologie is het centrale praktijktheoretische kader waarmee we nieuwe pedagogische interventies zullen ontwerpen en de promotieve en protectieve werking ervan zullen onderzoeken.

Het lectoraatsprogramma 2021-2025

Hieronder presenteren we het lectoraatsprogramma met daarbinnen drie programmalijnen voor de tweede lectoraatstermijn.

Met een aansprekend onderzoeksprogramma zullen we de komende jaren aan onze missie en ambities werken, met veerkracht en identiteit als centraal thema. De impactdoelen (zie verderop bij standaard 4) zullen in de eerste fase geoperationaliseerd worden in indicatoren om de inhoudelijke kwaliteit van het onderzoek en onze eigen voortgang te kunnen monitoren. Hierover zal inhoudelijke afstemming plaatsvinden binnen de kenniscentra en/of Centres of Expertise (in oprichting) Future of Learning en Inclusive Society.

Het centrale thema zal onderzocht worden binnen drie programmalijnen, waarvan 1 optioneel.

- **Programmalijn 1: Vrijplaatsen**
- **Programmalijn 2: Voice**
- **Programmalijn 3: Virtuele wereld (Optioneel – mits seed money)**

Vrijplaatsen:

In lijn met de missie voor de tweede lectoraatstermijn is het onderzoek erop gericht om zogenoemde pedagogische vrijplaatsen te ontwerpen waar het om welzijn van jeugdigen in plaats van cognitieve prestaties gaat. Pedagogische vrijplaatsen kunnen speel-, creëer- en leerplekken zijn in de publieke ruimte of in de virtuele wereld, al dan niet gekoppeld aan het onderwijs of de vrijetijdsector. Het zijn projecten, activiteiten, living labs, in de zogenoemde 'tussenruimtes' van de civil society, buiten en dwars door de reguliere instituties voor opvoeding en onderwijs heen, zowel fysiek als online. Bij het ontwerpen van pedagogische vrijplaatsen zijn de stem, de verbeeldingskracht en de brede talentontwikkeling van kinderen en jongeren het uitgangspunt in plaats van een vastomlijnd programma, curriculum of jaarstofklassensys-

teem. Een vrijplaats is bedoeld om te ont-moeten, samen te ontdekken, te ondernemen, te creëren, te verwonderen, te ravotten, te lummelen en op te laden. We zullen (ontwerpgericht) onderzoeken in hoeverre en op welke wijze vrijplaatsinterventies het natuurlijke vermogen van kinderen en jongeren om te ontdekken wie zij zijn en wie zij willen worden aanwakkeren. Als kinderen zich kunnen verwonderen over wat ze in hun mars hebben, zullen ze dan ook groter durven te dromen. In talentologisch jargon: zorgen vrijplaatsen ervoor dat de emotie- en aspiratiehuishouding worden gevoed, wat belangrijk is voor een positief zelfbeeld en de ontwikkeling een veerkrachtige identiteit?

Voice:

In de tweede termijn zal de stem van jeugdigen een expliciete plek krijgen in het onderzoek en zullen we het internationale recht van het kind (Verenigde Naties, 1989) op participatie praktiseren. We willen aansluiting zoeken en voortbouwen op het concept voice/voicing. Binnen de programmalijn Voice betrekken we kinderen en jongeren tussen de 10 en 23 jaar, in al hun diversiteit, met hun meervoudige talenten. Het hogere doel van voicing is dat de stem van kinderen en jongeren serieus genomen wordt in het publieke debat en in het beleid (frontstage). Echter daarvoor zullen we eerst beter moeten luisteren naar hun deep stories (backstage) zodat we hun perspectief op zichzelf en de wereld beter leren begrijpen (Hochschild, 2016; Kooijmans & Saeboe, 2021). Voice is zowel een rode draad door het hele lectoraatsprogramma, als een zelfstandige onderzoekslijn waarbinnen we voicing-interventies zullen ontwikkelen en onderzoeken, om ook op dit specifieke terrein de beroepspraktijk en ons eigen onderwijs te kunnen innoveren. Welke tools en interventies zijn er nodig om beter naar het 'diepere verhaal' van kinderen en jongeren te kunnen luisteren? Wat is er nodig om hun stem van invloed te laten zijn?

Virtuele wereld:

Ook zal in de tweede termijn het opgroeien in de virtuele wereld onze aandacht behouden, omdat deze relatief nieuwe leefwereld onder andere veel impact blijkt te hebben op de vorming van de identiteit (Mulder, 2021). De intentie is om een eigen programmalijn in te richten om praktijkgericht onderzoek te doen naar de impact van de virtuele wereld op een veerkrachtige identiteitsontwikkeling. Hierbij zullen we aansluiting zoeken bij andere lectoraten (o.a. binnen Fontys for Society), universiteiten en kenniscentra. Op moment van schrijven participeren we in de expertgroep voor een nieuwe call 'Jeugd en digitalisering' van het NVO, waardoor de eerste stappen voor netwerkvorming zijn gezet. Ook binnen de andere twee programmalijnen zal de virtuele wereld impliciet aandacht hebben omdat het simpelweg een van de vier leefwerelden van jeugdigen is en dus integraal onderdeel zal uitmaken van vrijplaatsen en voicing interventies.

Centrale onderzoeksvragen**De centrale vragen die we in 2025 beantwoord willen hebben:**

Wat zijn de werkzame ontwerpprincipes voor pedagogische vrijplaatsen en voicing events (fysiek en online), zodat kinderen en jongeren, in al hun diversiteit, zelf regie kunnen voeren over de vorming van een veerkrachtige identiteit? Wat zijn volgens alle belanghebbenden de promotieve en protectieve elementen van deze nieuwe pedagogische interventies en hoe kunnen we die overdraagbaar maken voor het brede jeugd domein?

Time to create, time to think, time to play

Met een uitdagend onderzoeksprogramma zullen we de tweede lectoraatstermijn benutten om te ontwerpen en te creëren (time to create), om systematisch te reflecteren, te bezinnen en kennis te verdiepen (time to think) en zullen we ook tijd nemen om ons te verwonderen, te experimenteren, te spelen en te vieren (time to play).

Dit zijn niet alleen mooie voornemens, maar ook de leidende principes voor het alledaagse werken in het Talentologisch Lab (zie standaard 2). To Create, to Think en to Play sturen de inhoud, de organisatie en de kwaliteitsborging van het lectoraatsprogramma en zorgen daarnaast ook voor teamspirit en een positieve werksfeer.

In het lectoraatswerk zullen de 5 fasen van Design Thinking (Kelly & Kelly, 2015) de leidraad vormen. In een cyclisch proces doorlopen we voortdurend de empathie-, definitie-, ideevorming-, prototype- en testfasen. Hierbij wordt het ontwerpen en creëren (time to create) afgewisseld met voortdurende reflectie en conceptualisatie (time to think). Ook zal er in het programma ruimte gemaakt worden voor experimenteer- en pionierswerk en voor ludische en muzische interventies ter lering en vermaak (time to play).

Beoogde onderzoeksactiviteiten

De beoogde onderzoeksactiviteiten zijn hieronder gefaseerd weergegeven in een schema.

Beoogde onderzoeksactiviteiten 2021-2025			
ALGEMEEN	Programmalijn 1: Vrijplaatsen	Programmalijn 2: Voice	Programmalijn 3: Virtuele wereld
Jaar 1 (2021-2022) Afronden lopende projecten, inrichten en formaliseren Talentologisch Lab & middelen verwerven	Afronding RAAK-project Vechtende Jongeren: eindcongres.	Monitor Stem Jeugd: bouwstenen.	Vraagarticulatie, partners werven.
	Voortgang Bouwen aan Talent.	Kinderrechtentour editie 2022.	NWO aanvraag indienen: Jeugd en Digitalisering (Nationale Wetenschapsagenda).
	Opstart project Empty Farm to Fill: innovatieve vrijplaatsen voor Jeugd.		
	Empathie-fase, definitie-fase en ideeënvormingsfase (ZonMw-aanvraag).		
Jaar 2 (2022-2023) Ontwerpen, testen, evalueren en bijstellen	Prototype-fase: het ontwerpen van een pedagogische vrijplaats, inclusief indicatoren voor art based reseach, om in de praktijk de ontwikkeling van veerkrachtige identiteiten te kunnen meten.	Monitor Stem Jeugd: Eerste prototype van het instrument is ontwikkeld, getest en bijgesteld.	Indien gehonoreerd: uitvoering onderzoek Jeugd en Digitalisering.
		Kinderrechtentour editie 2022.	Indienen promotievoorstel 'Veerkracht en identiteit in de virtuele wereld'.
Jaar 3 (2023-2024) Testen, evalueren en bijstellen	Testfase: uitproberen van nieuwe pedagogische vrijplaatsen, monitoring, evaluatie en bijstelling van het prototype.	Monitor Stem Jeugd: pilotfase: de monitor wordt uitgerold en geëvalueerd op basis van de eerste dataverzameling.	Start promotieonderzoek 'Veerkracht en identiteit in de virtuele wereld'.
		Kinderrechtentour editie 2023	
Jaar 4 (2024-2025) Valoriseren en heroriënteren	Valorisatiefase Kennisfestival 'Later word ik zeemeermin'.	Monitor Stem Jeugd: implementatie van de monitor binnen Regio Hart van Brabant (en eventuele transfer naar andere gemeenten).	Uitvoering promotieonderzoek 'Veerkracht en identiteit in de virtuele wereld'.
	Lancering van het gelijknamige boek en de première van de gelijknamige theatervoorstelling.	Kinderrechtentour editie 2024.	
	Heroriënteren met als basis de gegevens uit de PDCA-cyclus.		

Tabel 5

Inbedding en vitaliteit van het lectoraat (standaard 2 BKO)

Alle onderzoeks- en professionaliseringsactiviteiten van het lectoraat zullen ondergebracht worden in het Talentologisch Lab dat wordt aangestuurd door de lector.

Talentologisch Lab

Naast de eerder beschreven projecten die door het kernteam van het LOT worden gecoördineerd, zal het lectoraat ook betrokken blijven bij diverse andere projecten rondom veerkracht en identiteit die door anderen worden geïnitieerd/gecoördineerd en waarin eveneens docent-onderzoekers, student-onderzoekers en jeugdprofessionals samen met jeugdigen en (al dan niet professionele) opvoeders samen werken aan (complexe) pedagogische vraagstukken. Daarbij kan het gaan om pedagogische kwesties (PK's) (FHP, 2020), Professionele Werkplaatsen² zoals de huidige CPI's³, of andere projecten.

Om meer impact te kunnen maken en ons als onderzoekende en lerende community te verstevigen zullen we de komende jaren een Talentologisch Lab opzetten van waaruit de onderzoeks- en professionaliseringsactiviteiten worden ondernomen, én waarin de (opbrengsten van de) verschillende leer-gemeenschappen/ samenwerkingsverbanden samen kunnen komen. Het Talentologisch Lab staat voor een hybride vorm van samenwerking (fysiek, 'on the road' en online) rondom het talentologisch werken aan veerkracht en identiteitsontwikkeling.

Met de inzichten die we in de eerste termijn hebben opgedaan zal in de tweede termijn het accent liggen op praktijkontwikkeling en professionalisering ten aanzien van de centrale thema's. Daarnaast blijven we ook op

co-creatieve wijze nieuwe kennis genereren over de complexe concepten veerkracht en identiteit, en zullen we in het lab het talentologisch onderzoek verder uitdiepen en verrijken.

Het streven is het lab te situeren IN de praktijk, om (net als met onze LOT-bus, zie eerste kader) etnografisch onderzoek te kunnen doen op plekken waar kinderen en jongeren te vinden zijn. In het lab werken praktijkprofessionals, student- en docent-onderzoekers (hbo en wo), wetenschappers, beleidmakers en bestuurders in co-creatie aan kennisontwikkeling en professionalisering op het gebied van veerkracht en identiteitsontwikkeling van jeugdigen, en de toepassing van die kennis in het jeugddomein.

Bij het ontwikkelen en valoriseren van nieuwe kennis over pedagogische vrijplaatsen, voice en de virtuele wereld zullen we in de tweede termijn expliciet partners uit praktijken voor onderwijs, opvoeding en vrijetijd betrekken, om meerdere redenen. Ten eerste willen we met de opgedane kennis de reguliere pedagogische instituties helpen te hervormen, om zo de prestatiedruk en bovenmatige focus op cognitieve talentontwikkeling te reduceren. Door samen met hen de stimulerende (promotieve) en beschermende (protectieve) factoren van vrijplaatsinterventies, voicing en de virtuele wereld op het spoor te komen, is de kans het grootst dat de nieuwe inzichten daadwerkelijk benut worden voor de hervorming van pedagogische instituties.

Ten tweede is deze samenwerking belangrijk omdat kinderen en jongeren steeds zullen navigeren tussen vrijplaatsen en de reguliere pedagogische instituties. Alle stakeholders in het onderzoek zijn er verantwoordelijk voor dat kinderen en jongeren soepel kunnen schakelen tussen de vier leefwerel-

² Bij Fontys Hogescholen wordt binnen het domein Mens & Maatschappij samengewerkt in zogenaamde Professionele Werkplaatsen. Dit zijn intersectorale samenwerkingsverbanden waarbinnen betrokkenen vanuit onderwijs, beroepspraktijk en onderzoek samen werken aan de verbetering van de beroepspraktijk in het gezondheids- en sociale domein (Moresi et al., 2019). Dit concept valt onder de Hybride Leer- en Onderzoeksomgevingen (HLO) in Fontys for Society (Fontys, 2020). ³ (Moresi et al., 2019; Swennenhuis et al., in press)

den waarin jeugdigen opgroeien (thuis, school, de vrije tijd en online). Het is dus interessant om te onderzoeken wat die navigatiestrategieën van jeugdigen zijn, maar ook die van jeugdprofessionals. Hoe leren jeugdigen te navigeren tussen vrijplaatsen en de reguliere instituties en hoe kunnen pedagogische professionals en ouders daarbij ondersteunen?

In de tweede termijn zullen we expliciet beleidmakers en bestuurders betrekken bij het Talentologisch Lab, om hen gevoeliger te maken voor de hervorming van pedagogische instituties en de relevantie en urgentie ervan te onderstrepen, zodat ze zich responsiever opstellen voor de toekomst van kinderen en jongeren.

In het eerste jaar wordt het Talentologisch Lab ingericht en geformaliseerd door convenanten met praktijkpartners, ten minste één gemeente en één universiteit. De dagelijkse coördinatie van de drie programmaliijnen is in handen van een programmacoördinator. Aan elk project dat wordt opgezet vanuit het lab is een docent- en/of praktijkonderzoeker verbonden die als projectleider verantwoordelijk is voor de uitvoering. In elk project participeren praktijkprofessionals én studenten. De programmamanager onderzoek bewaakt de grote lijnen en adviseert de directie. Daarnaast is er secretariële ondersteuning, ondersteuning op het gebied van interne en externe communicatie, financiën en personeel.

Samenwerkingsverbanden: netwerken en relaties

Het lectoraat heeft een groot netwerk aan partners, bestaande uit:

- **Kennisinstituten / kennisnetwerken:** Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI), het Landelijk Kenniscentrum voor Cultuur en Amateurkunst (LKAC), Kennisinstituut Alles is gezondheid, Kenniscentrum Sport, het Vlaams-Nederlands Kennisnetwerk cultuurparticipatie jongeren in kwetsbare posities, Platform lectoren Sociaal Werk.
- **Lectoraten en universiteiten:** Fontys lectorenraad, Platform Lectoren Sociaal Werk, Programmagroep Societal Resilience (VU), Faculteit criminologie (VU), diverse lectoraten op gebied van jeugd en samenleving, sociaal werk, onderwijs en sport, Lectoraat Youth Spot (HvA), Lectoraat Jeugd en Samenleving (Inholland), Lectoraat Participatie en Stedelijke Ontwikkeling (HU), Lectoraat Pedagogiek in de Sport (Windesheim).
- **Praktijkpartners en gemeenten:** Innovatienetwerk Jeugd (Regio Hart van Brabant), Theaterwerkplaats Tiuri (Breda/Roosendaal), Makersklas/T-Primair (Tilburg), Stronk (Dongen), Dynamo Jeugdwerk/Lumens (Eindhoven), Sparrenhof (Tilburg), R-Newt (Tilburg), Stichting AllOne (Utrecht), Koraal Gastenhof (Midden-Limburg), Farent/PowerUp073 (Den Bosch), Travers Welzijn (Zwolle), Slimani Gym (Zeist), Boks het voor Elkaar (Amsterdam), Mutsaersstichting (Venlo), Surplus (Breda), Gemeente Tilburg, Gemeente Eindhoven.
- **Fontys for society / partners in kennisthema's:** Op moment van schrijven is het lectoraat Opvoeden voor de Toekomst gepositioneerd in de twee kennisthema's Future of Learning en Inclusive Society waar we bijdragen aan de ontwikkeling van kenniscentra en/of een Centre of Expertise.

Overzicht financiële middelen en personele inzet

Vanuit FHP is voor de komende jaren meer geld gereserveerd (eerste geldstroom) waardoor het lectoraat structureel meer capaciteit kan opbouwen en daarmee meer focus en massa kan creëren. Daarnaast zullen er nieuwe subsidies, fondsen en betaalde onderzoeksopdrachten geworven worden zodat het totaal aan baten zal stijgen. In onderstaande tabellen wordt eerst de (beoogde) personele inzet over beide termijnen weergegeven, en vervolgens de (geschatte) inkomsten tot aan het einde van de tweede termijn.

Personele inzet eerste en tweede termijn (fte)								
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lector	0,60	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
Docent-onderzoekers	0,08	1,03	2,03	1,41	1,61	2,31	3,00	3,00
Ondersteuning	0,11	0,15	0,15	0,15	0,23	0,80	0,80	0,80
TOTAAL	0,79	1,98	2,98	2,36	2,64	3,91	4,60	4,60

Tabel 6

Inkomsten eerste en tweede termijn (schatting)								
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1e geldstroom								
Rijksbijdrage	€ 138.055	€ 166.566	€ 183.633	€ 193.321	€ 203.028	€ 219.472	€ 229.035	€ 221.580
Bijdrage FHP	€ 21.279	€ 9.845	€ 107.990	€ 99.866	€ 95.923	€ 115.923	€ 135.923	€ 155.923
Detacheringen								
Overig	€ 3.664	€ 2.640	€ 5.280					
2e geldstroom								
TEC-gelden		€ 45.000						
Overige projecten		€ 4.819	€ 65.110	€ 76.199	€ 49.843	€ 69.843	€ 89.843	€ 109.843
3e geldstroom								
Overige baten (betaald onderzoek, lezingen e.d.)	€ 3.664	€ 11.162	€ 16.773		€ 858	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Totaal baten	€ 162.997	€ 240.032	€ 378.786	€ 369.386	€ 349.652	€ 410.238	€ 459.801	€ 492.345

Tabel 7

Kwaliteit van het onderzoeksproces (standaard 3 BKO)

Het vakgebied van de Pedagogiek is bij uitstek een handelingswetenschap (Biesta, 2014). De wijze waarop het vak zich innoveert en professionaliseert is steeds gericht op het ontwikkelen en verbeteren van het handelingsrepertoire van de pedagogische professional en het nadenken over goed opvoeden (Pols, 2019).

In het lectoraat is het professionele handelen (en dus professionals zelf) zowel subject als object van onderzoek. Om het vakgebied te kunnen verrijken, verdiepen of verbeteren is het onderzoek van het LOT participatief en vindt plaats in de praktijk. Het past daarmee in de traditie van Action Based Research. Action Based Research laat zich niet beperken tot één methode of techniek. De onderzoeken binnen LOT kennen een gevarieerde opzet, bestaande uit kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethoden passend bij de onderzoeksvraag en de doelgroep: focusgroepen, interviews, art based methoden en technieken, vragenlijsten, observaties en participerende observaties.

Gezien de aard van de praktijk (het gaat vaak om kwetsbare jongeren en/of jonge kinderen) ontwerpt het lectoraat bij voorkeur creatieve onderzoeksmethoden op maat, met een speels karakter. Hierdoor hebben respondenten niet het gevoel aan een wetenschappelijk onderzoek onderworpen te zijn, maar voelen zij zich uitgenodigd om persoonlijke verhalen te delen. Met deze werkwijze is het LOT een van de pioniers van de Art Based Research Group (ECWWR, 2019 Leuven), waar onderzoek wordt ontworpen op basis van methoden uit diverse kunstdisciplines: theater, poëzie en proza, beeldende kunst, fotografie, film, dans, muziek (van Heijst et al., 2019). In de tweede lectoraatstermijn zullen we ons nog meer professionaliseren in Art Based Research en onze methodologische identiteit versterken. Het onderzoek binnen het LOT kent zoals gezegd ook raakvlakken met het concept Design Thinking, maar dan vertaald naar de context van Zorg en Welzijn (Van 't Veer et al., 2020) en met de methodiek Art Based Learning (Lutters, 2020). Ondanks dat we nieuwe onderzoeksmethoden ontwikkelen blijven we ons werk voortdurend toetsen op kwaliteit, betrouwbaarheid en validiteit.

Senioriteit en kwaliteit

Om de kwaliteit van het lectoraatsonderzoek te versterken zal in de tweede termijn het team versterkt worden met een senior onderzoeker en zal bij de samenstelling van de kenniskring meer rekening gehouden worden met meer ervaringsdeskundigheid op het gebied van praktijkgericht onderzoek, Action Research en Art Based Research. In de kenniskringbijeenkomsten zal steeds de dialoog gevoerd worden over alle facetten van het doen van onderzoek, zodat de kwaliteit van het vakgebied gewaarborgd wordt. Daarnaast is het streven om tweejaarlijks een peer review te organiseren met interne en externe lectoren, hoogleraren of andere wetenschappers, om de onderzoekskwaliteit te monitoren en te toetsen of het onderzoek voldoet aan de standaarden van het vakgebied. Externe projecten (derde geldstroom) worden in de fase van aanvraag intensief gereviewed alvorens goedgekeurd te worden. Ook het merendeel van de publicaties en congresbijdragen worden onderworpen aan peer reviews. Het lectoraat maakt daarbij gebruik van kennispartners uit diverse gerenommeerde onderzoeksgroepen binnen het HBO en WO, binnen en buiten Fontys (zie BKO standaard 2). Dit netwerk is steeds betrokken op elkaars inhoud en kwaliteit in relatie tot de standaarden van het vakgebied.

Gedragcodes, ethiek en dataprivacy

Aangezien het onderzoek plaatsvindt in de alledaagse leef- en werkwereeld van professionele opvoeders, ouders, kinderen en jongeren dient elk project te worden getoetst aan ethische en juridische standaarden. Daarbij neemt het lectoraat bij het ontwerpen en uitvoeren van onderzoek de **Nederlandse Gedragscodewetenschappelijke Integriteit** (2018) in acht.

Voor elk nieuw project wordt een leesgroep samengesteld die feedback geeft op het projectvoorstel vanuit de BKO-standaarden (en nog te formuleren indicatoren) als reflectietool en beslisboom. De leesclub legt het onderzoeksproject en/of instrumentarium voor aan de interne Commissie Ethiek van Fontys. Indien nodig wordt op hun advies ook de Medisch Ethische Commissie geraadpleegd.

In de loop van de tweede termijn heeft FHP hierop centraal beleid ontwikkeld, zodat alle onderzoeken, zowel van studenten als de lectoraten, systematisch getoetst worden aan de juridische en ethische kaders, zoals die gelden in het vakgebied. Grotere projectaanvragen van het LOT (zoals in het kader van RAAK en NWA) worden als onderdeel van de procedure door externe onafhankelijke beoordelaars getoetst op ethiek en dataprivacy en op basis van feedback aangescherpt.

Research Data Management

Binnen Fontys heeft Research Data Management hoge prioriteit. Momenteel worden hiervoor op Fontys niveau systemen ingericht. Het LOT was betrokken bij de pilotfase en wil zo snel mogelijk profiteren van de veilige en verantwoorde opslag van data en andere researchdocumentatie. Professionalisering op het gebied van RDM is een absolute must, dat lectoraat overstijgend zal worden georganiseerd. Zo zal voor alle onderzoeksprojecten een data-managementplan opgesteld worden en alle data zal opgeslagen worden op de Fontys Research Drive.

Relevantie lectoraat (standaard 4 BKO)

Impactdoelen beroepspraktijk en samenleving

Voor de beroepspraktijk realiseren we relevantie door IN de praktijk onderzoek te doen. We durven hierin heel ver te gaan. Niet alleen professionals, maar ook kinderen, jongeren en hun ouders/opvoeders betrekken we als co-onderzoekers in het Talentologisch Lab. Zij zijn geen respondenten, geen klanten, bezoekers of deelnemers maar we beschouwen hen als partners in het onderzoek. Ook studenten beschouwen we als professionals (in opleiding) die met de juiste coaching onderzoekend kunnen leren en aan hun bekwaamheden kunnen werken.

Op deze manier heeft het talentologisch lab een emancipatorische werking op alle betrokkenen: praktijkprofessionals, jeugdigen en ouders, student- en docent-onderzoekers en wetenschappers. Iedereen draagt bij aan kennisontwikkeling, professionalisering en praktijkinnovaties, vanuit een eigen rol, eigen expertise en (ervarings)deskundigheid.

Door publicaties, presentaties en co-creatief onderzoek werken we voortdurend aan professionalisering van het jeugddomein en aan de innovatie van ons eigen onderwijs bij FHP.

Impactdoel: In 2025 zijn we goed zichtbaar en vindbaar voor de beroepspraktijk (regionaal en landelijk), voor beleidmakers en bestuurders, kennispartners en uitgevers door onze kennis over veerkracht en identiteitsvorming breed te delen en samen te werken aan professionalisering.

Impactdoelen onderwijs en professionalisering

De werkwijze in het Talentologisch Lab sluit naadloos aan bij de nieuwe onderwijsvisie van FHP, waarin talentologie een van de drie pijlers is. In de hernieuwde opleidingen pedagogiek ligt het accent op eigenaarschap en autonomie van studenten. Het gaat in het opleiden niet alleen om het aantonen van bekwaamheden (frontstage), maar ook hun stem en 'diepere verhaal' staat centraal (backstage), bij de vorming van een veerkrachtige persoonlijke en professionele identiteit.

In de tweede termijn staat de samenwerking met de opleidingen binnen FHP expliciet op de agenda. Daarbij is een nieuwe stelregel dat er geen activiteiten en onderzoeken meer plaatsvinden zonder de betrokkenheid van studenten, zowel deeltijd, voltijd als masterstudenten.

Impactdoel: In 2025 kent het gros van de FHP-studenten en docenten het lectoraat, weten ze wat er binnen het Talentologisch Lab te halen en te brengen is en is de samenwerking tussen het lectoraat en de opleidingen vanzelfsprekend.

We zullen net als in de eerste termijn betrokken zijn bij onderwijsinnovatie en het doorontwikkelen van de curricula, om de integratie van onderzoek en onderwijs nog een stap verder te brengen. Om onze methodologische identiteit te versterken zullen we samen met de docenten van FHP (o.a. van de

minor Spelenderwijs / de minor Youth, a talent based approach en CPI Surplus) draagvlak verkennen voor het ontwikkelen van een professionaliseringsprogramma Art Based Research en Jeugd-participatief Actie Onderzoek.

Impactdoel: Niet alleen binnen FHP is in 2025 het partnerschap versterkt, ook met andere opleidingen en lectoraten, binnen en buiten het domein Mens en Maatschappij zijn cross-overs gemaakt. Hierbij willen we nadrukkelijk eerst investeren in een inhoudelijke samenwerking met het collega-lectoraat Diversiteit en Orthopedagogisch Handelen (DOH) van FHP.

Impactdoelen onderzoek/wetenschap

In 2025 is de samenwerking geïntensiveerd met kennisinstellingen (zoals het Nederlands Jeugdinstituut, het Landelijk Kenniscentrum voor Cultuur en Amateurkunst, kennisinstituut Alles is gezondheid, het Vlaams-Nederlands Kennisnetwerk cultuurparticipatie jongeren in kwetsbare posities) en ten minste één universiteit. Bij consortiumvorming zal een wetenschappelijke partner niet ontbreken. Door de onderzoeksprojecten open te stellen voor masterstudenten, hbo-promovendi (3de cyclus) en universitaire promovendi creëren we een organische samenwerking tussen het lectoraat en universiteiten.

Impactdoel: In 2025 zijn onze nieuwe inzichten over veerkracht en identiteit (o.a. via wetenschappelijke publicaties en bijdragen op congressen) wetenschappelijk geborgd.

Regelmatige en systematische evaluatie (standaard 5 BKO)

Op moment van dit schrijven wordt er zowel Fontys-breed als op FHP-niveau gewerkt aan het kwaliteitsbeleid voor praktijkgericht onderzoek (PGO). Binnen Fontys is het Verbeterprogramma Praktijkgericht Onderzoek opgesteld dat de komende jaren, in lijn met de Fontys-strategie 2021-2025 geïmplementeerd zal worden.

Het LOT zal in lijn met de nieuwe strategie 'Fontys for Society' bijdragen aan een talentgericht, en onderzoekend instituut. Ten aanzien van de kwaliteitsmonitoring zoeken we vanaf studiejaar 2021-2022 maximale aansluiting bij het Fontys verbeterprogramma PGO. Dit zal leiden tot een vertaling van het centrale kwaliteitsbeleid naar de lectoraten van FHP: werken aan kwaliteitcultuur met gedeeld eigenaarschap, de formulering van kwaliteitsindicatoren voor de lectoraten, het invoeren van de PDC(R)A-cyclus en het meer structureel organiseren van peerreviews, ontwikkelingsgerichte dialogen en andere feedbacklussen.

Het lectoraat zal in jaarplannen en meerjarenplannen onder andere impactdoelen opstellen die jaarlijks worden geëvalueerd, zowel met het management van FHP als met alle partners die betrokken zijn bij het Talentologisch Lab. Op basis van deze evaluaties en de tweejaarlijkse peer reviews worden verbeterplannen opgesteld om de kwaliteit van ons onderzoek nog beter te maken.

Onderzoek staat regelmatig op de agenda van het MT-overleg van FHP tijdens strategie-overleggen. Ook staat het lectoraatsonderzoek minimaal één keer per jaar op de agenda van de Raad van Advies en de werkveldcommissie. De Raad van Advies bestaat uit bestuurders uit het pedagogisch werkveld, de werkveldcommissie bestaat uit professionals uit het pedagogisch werkveld.

De kwaliteit van het onderzoek is daarnaast onderwerp van gesprek in de overleggen met (associate) lectoren van FHP en de programmamanager onderzoek en in de begeleidingsgesprekken met de docent-onderzoekers. Tot slot willen we de IMR, die ook het onderzoeksbeleid toetst, in de toekomst meer betrekken bij de kwaliteitsborging.

Referenties

- Bauman, Z. (2000). *Liquid Modernity*. Cambridge: Polity Press.
- Biesta, G. (2014). De vorming van de democratische professional: Over professionaliteit, normativiteit en democratie. *Waardenwerk in Het Onderwijs*, 7(18), 7-18.
- Den Dekker, N. (2019). *De prestatimaatschappij. Een kwalitatief onderzoek naar de ervaren impact van de prestatimaatschappij op de huidige generatie jongeren*. Masterthesis. Utrecht: Universiteit Utrecht. Youth, Education and Society.
- De Winter, M. (2007). *Kinderen als medeburgers: kinder- en jeugdparticipatie als maatschappelijk opvoedperspectief*. Utrecht: De Tijdstroom.
- Fontys Hogescholen (2020). *Fontys for society*. Strategisch plan 2021-2025. Eindhoven: Fontys Hogescholen.
- FHP - Fontys Hogeschool Pedagogiek (2016). *Lectoraatsaanvraag Opvoeden voor de Toekomst*. Tilburg: FHP.
- FHP - Fontys Hogeschool Pedagogiek (2020). *Onderwijsvisie Opleiding Pedagogiek*. Tilburg: FHP.
- Hochschild, A. (2016). *Strangers in Their Own Land. Anger and Mourning on the American Right*. New York: New Press.
- Huisman, J. (2021). *Later word ik zeemeermin*. Portret van een kind in haar slaapkamer. Serie Dit ben ik. De Volkskrant, 16 februari 2016.
- Kelley, T. & Kelley, D. (2015). *Creative Confidence: Unleashing the Creative Potential Within Us All*. New York: Harper Collins Publishers.
- Kooijmans, M. (2018). *Opgroeien en opvoeden in vloeibare tijden*. Lectorale rede. Tilburg: Fontys Hogeschool Pedagogiek - Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst.
- Kooijmans, M. (2016). *Talent van de straat. Hoe je jongeren kunt verleiden uit de criminaliteit te blijven*. Amsterdam: Van Genneep.
- Kooijmans, M. & Saeboe, E. (2021). *Resultaten Kinderrechtentour*. E-Magazine. Tilburg: Innovatienetwerk Jeugd en Fontys Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst.
- Kooijmans, M. & Saeboe, E. (2021). 'Volwassenen moeten beter naar ons luisteren'. Deep stories van kinderen over hun beleving van de pandemie. *Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken. Voorjaar 2021, nummer 3*.
- Kooijmans, M. & Van Hoof, L. (2021). Jong zijn in een positieve microsamenleving. *Tijdschrift Positieve Psychologie (TPP), mei 2021*.
- Lutters, J. (2020). Art-Based Learning. *Handboek creatief opleiden*. Bussum: Coutinho.
- Moresi, S., Duinkerke, M., Swennenhuis, P., & Snoeren, M. (2019). Professionele werkplaatsen: lerend en onderzoekend samenwerken. *OnderwijsInnovatie*, 21(4), 9.
- Mulder, L. (2021 te verschijnen). *Effecten van sociale media op de identiteitsontwikkeling van kinderen en jongeren*. Literatuurstudie. Tilburg: Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst | Fontys Hogeschool Pedagogiek.
- Mutsaers, P. en Demir, S. (2020). *Handen ineen voor meer veerkracht bij jongeren. Preventie van radicalisering en polarisatie: een literatuuronderzoek naar beleid, prioriteiten, programma's en samenwerkingspartners*. Den Haag: Ministerie van SZW, Platform JEP.
- Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (2018). Beschikbaar via: [Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit 2018.pdf \(vsnu.nl\)](#)
- NJi (2021). *Handreiking Duurzame Jongerenparticipatie*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

- Pouw, J., Mulder, L., Kuijpers, A., Kooijmans, M. (2019). *Opvoeden voor de Toekomst. Eindrapportage project vraagarticulatie*. Tilburg: Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst | Fontys Hogeschool Pedagogiek.
- Roovers, D. (2021). *Liefde voor de wereld*. Essay. Geraadpleegd op 26 maart 2021 op <https://www.zininopvoeding.nl/publicatie.php?nr=25619&stuurdoor=nee>
- RVS: Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (2018). *Over Bezorgd. Maatschappelijke verwachtingen en mentale druk onder jong volwassenen*. Den Haag: RVS.
- Saeboe, E. (2018). *Jongerenparticipatie in het proces van beleidvorming*. 's-Hertogenbosch: Fontys Hogeschool Pedagogiek.
- Sieckelinck, S. & Kaulingfreks, F. (2021). Benader jongeren vanuit kracht en verbondenheid. *JEP-zine 05*. Den Haag: Ministerie OCW - Platform JEP. <https://magazines.platformjep.nl/jepzine/2021/05/benader-jongeren-vanuit-kracht-en-verbondenheid>
- Steketee, M., Mak, J., Graaf van der, P., Huygen, A. (2005). *Jeugdparticipatiebeleid: wat levert het op? Onderzoek naar het ontwikkelen van indicatoren voor effectmeting van jeugdparticipatiebeleid*. Utrecht: Verwey Jonker Instituut.
- Swennenhuis, P., Moresi, S., Duinkerke, M., Bovens, J., Quadackers, D., & Snoeren, M. (in press). Lerend en onderzoekend samenwerken in professionele werkplaatsen. De ontwikkeling van een theoretisch model. *Pedagogische Studiën*.
- Van der Lans, J. (2021). Coronageneratie. *Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken*. Voorjaar 2021. nr 1. pag. 29.
- Van Heijst, P., Vos, N., Keinemans, S. (2019). *Art Based Research voor het sociaal domein. Op kunsten gebaseerd praktijkgericht onderzoek*. Bussum: Coutinho.
- Van Herpen, M. (2021). Webinar 'De onzin van achterstanden'. 18 maart 2021. Centrum voor Pedagogisch Contact.
- Van het Veer, J., Wouters, E., Veeger, M., & Van der Lugt, R. (2020). *Ontwerpen voor zorg en welzijn*. Bussum: Coutinho.
- Verenigde Naties (1989). Conventions on the Rights of the Child. New York: Charter of the United Nations. Geraadpleegd op 31 mei 2021: https://wetten.overheid.nl/BWBV0002508/2002-11-18#Verdrag_2
- Wernaart, S. (2019). *LOOP. Hoe muziek het verschil maakt*. Edu-documentaire. Tilburg: Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst | Fontys Hogeschool Pedagogiek.

Colofon

Titel: 'Later word ik zeemeermin', verlengingsaanvraag Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst
Auteur: **Maike Kooijmans**
Plaats van uitgave: **Tilburg**
Jaar van uitgave: **2021**
Vormgeving en lay-out: **Blend & Blink, ontwerp & communicatie, Tilburg**
Copyright 2021: © **Fontys Hogeschool Pedagogiek***

*Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Afbeeldingen

Pagina	Afbeelding	Copyright
1	Coverafbeelding	Unsplash
2	Cover lectorale rede	Linda van Eijndhoven
4	Kinderrechtentour regio Hart van Brabant (boven)	Maike Kooijmans
4	Kinderrechtentour regio Hart van Brabant (onder)	Lieke van den Oord
5	Lectorale rede	Fred Budas
9	Acteurs Theaterwerkplaats Tiuri	Fred Budas
10	Jongerenwerk PowerUp073	Maike Kooijmans
11	Hambaken Gym	Youssef Noudri
12	Vechtende Jongeren	Kors Perdijk
13	Bouwen aan Talent	Maartje van Berkel
15	Acteur Margriet, Theaterwerkplaats Tiuri	Bas van Rooijen
28	Documentaire LOOP	Xaveer van Lokven

Bijlage 1: Overzicht van projecten 2017-2021 inclusief samenwerkingspartners

Overzicht gesubsidieerde onderzoeksprojecten

Titel	Type	Looptijd	Hoofdpartner(s)	Programmalijn
Vechtende Jongeren. Vechtsport als sociaalpedagogische interventie.	RAAK-Publiek	2019-2021	FHP / LOT (penvoerder), Hogeschool Windesheim, Hogeschool Utrecht, Vrije Universiteit van Amsterdam, en diverse partners uit de praktijk en het sportdomein.	Talentologie
Buro Zend-Uit: online talentmanagement in het jongerenwerk	NWA startimpuls	2018-2019	Vrije Universiteit van Amsterdam (penvoerder), FHP / LOT	Talentologie
Bouwen aan Talent (BAT)	TEC for Society '18 (eerste jaar subsidie)	2018-heden	FHP / LOT (penvoerder), Lumens – Dynamo Jeugdwerk, Gemeente Eindhoven, Studio Pim Bens.	Talentologie
Jongerenwerk & Onderwijs SAMEN (JOS)	Platform JEP, in opdracht van ministeries van SZW & VWS	2018-2019	FHP / LOT (penvoerder), Platform JEP, Gemeente Tilburg, ContourdeT-wern, R-Newt, Regiegroep Veilige School	Opvoeden@all

Overzicht gesubsidieerde Overzicht niet-gesubsidieerde onderzoeksprojecten

Titel	Looptijd	Partner(s)	Programmalijn
Muziek en identiteitsvorming: De pedagogische waarde van muziek	2018-2019	FHP / LOT, XL Producties	Talentologie
Project Domeinonderwijs	2018-2020	FHP / LOT, Dr. Knippenbergcollege	Talentologie
Get Real	2019-2020	FHP / LOT, Stichting Verwonderwijs	Talentologie
Werk maken van spelen	2018-heden	FHP / LOT, Landelijk docentennetwerk 'Werk maken van spelen'	Talentologie
Theaterwerkplaats Tiuri	2018-heden	FHP / LOT, Theaterwerkplaats Tiuri	Talentologie
Spel aan Huis: CPI Surplus	2017-heden	FHP / LOT, Surplus	Talentologie
Talentgericht werken: CPI Mutsaersstichting	2017-heden	FHP / LOT, Mutsaersstichting	Talentologie
Project Vraagarticulatie	2018-2019	FHP / LOT, diverse werkveldpartners	Opvoeden@all
Literatuurstudie opgroeien en opvoeden in de digitale wereld	2019-2021	FHP / LOT	Opvoeden@all
Mediawijsheid voor jongeren met een licht verstandelijke beperking: CPI Koraal Gastenhof	2017-heden	FHP / LOT, Koraal Gastenhof	Opvoeden@all
Eerste hulp bij daten	2017-heden	FHP / LOT, diverse experts / samenwerkingspartners	Gezond seksueel opgroeien
Relatievorming en seksualiteit bij jongeren met een licht verstandelijke beperkingen: CPI Cello	2017-heden	FHP / LOT, Cello	Gezond seksueel opgroeien

Bijlage 2

Overzicht van ontwikkelde tools en interventies

Naam	Omschrijving
Website Buro Zend-Uit link	Een website die is voortgekomen uit het project Buro Zend-uit. De website kan worden ingezet in de praktijk van het jongerenwerk, bij de zoektocht naar de verborgen talenten van jongeren.
Documentaire LOOP link	Een documentaire van onderzoeker Sylvia Wernaart-Sanders waarin zij de impact van muziek op de ontwikkeling van een veerkrachtige identiteit bij jongeren onderzoekt.
Filmpje inzet kickboksen als pedagogisch middel link	Filmpje vanuit het project Vechtende Jongeren over het inzetten van kickboksen als pedagogisch middel.
Maand van de Leuke Seks link	Elk jaar in maart organiseren professionals, werkzaam op het gebied van seksuele gezondheid, verschillende activiteiten door het hele land (of online gericht op de positieve kanten van seksualiteit. Associate lector Dilana Schaafsma is hier vanuit haar LOT onderzoekslijn Gezond Seksueel Opgroeien nauw bij betrokken.
Website bevordering mediawijsheid link	Website die is voortgekomen uit CPI Koraal Gastenhof. De website biedt een interventie die begeleiders kunnen inzetten bij jongeren (14-18 jaar) met een licht verstandelijke beperking. De interventie richt zich op het vergroten van de mediawijsheid bij de jeugdigen, zodat ze zich bewuster worden van de risico's en de mogelijkheden van sociale media.
Website Eerste Hulp bij Dating link	Website die is voortgekomen uit CPI Cello. Met voorlichtingsmateriaal 'Eerste hulp bij daten' voor LVB-jongeren en hun begeleiders/ouders.
Folder spelbegeleiding 'Ga eens naar buiten!' link	Folder die vanuit CPI Surplus is ontwikkeld om het buitenspelen van kinderen te bevorderen. De folder heeft andere studenten aangezet om hierop verder te gaan (de folder te implementeren en daarmee het buitenspelen nog meer op de kaart te zetten).
Methodiek Kinderrechtentour link	Kinderstembus met narratieve methode om met kinderen in gesprek te gaan.
Webcollege on tour 'Later word ik zeemeermin' link	Webcollege over jong zijn in de vloeibare samenleving en talentologie. Opbrengst eerste jaren en doorkijk naar volgende periode.

Bijlage 3 Overzicht presentaties en media-uitingen

Overzicht (online en offline) workshops en presentaties voor de beroepspraktijk

2017-2021
2021
M. Kooijmans: Lezing 'Opgroeien en opvoeden in een vloeibare prestatiesamenleving' tijdens online congres 'Goed genoeg ouder- en opvoederschap', Euregionaal congresbureau (juni 2021)
M. Kooijmans: Keynote lezing bij online bijeenkomst 'Veerkrachtige jongeren? Zet kunst en cultuur in!' van LKCA en 'Alles is Gezondheid' (mrt. 2021)
M. Kooijmans: Webinar Thuis Aan Tafel sessie 2021, thema: Jongeren en corona . Presentatie van Onderzoek Kinderrechtentour. (jan. 2021)
2020
J. Pouw: Online college over burn-out en eenzaamheid onder jongeren , vanuit Fontys Onderzoekt (dec. 2020)
D. Schaafsma: Presentatie over de positieve kanten van relatievorming en seksualiteit tijdens het Special Olympics Health Congres . (nov. 2020)
K. Perdijk, L. Khoebal-Malaihollo, M. Pegge, & J. Rijnbende: Presentatie 'Vechtende Jongeren' tijdens de Dag van het Sportonderzoek (nov. 2020)
S. Wernaart: Introductie bij haar documentaire LOOP die afgespeeld werd (de Engelstalige, ondertitelde versie) tijdens de International Week (nov. 2020)
D. Schaafsma: Online college 'Praten over seks' , vanuit Fontys for Society (juli 2020)
J. Pouw: Workshop kwalitatief onderzoek tijdens de inspiratiedag Sociaal onderzoek, georganiseerd vanuit het Platform Lectoren Sociaal Werk (juni 2020)
2019
J. Pouw: Presentatie 'New pedagogic and educational issues in our liquid society' tijdens International Week Fontys (nov. 2019)
S. Wernaart: Lezing 'Werk maken van spelen: kwestie van professionaliseren of deprofessionaliseren' tijdens Speelforum (nov. 2019)
J. Pouw: Workshop 'Pedagoog durf in te spelen op geluk' tijdens het VBSP congres (okt. 2019)
K. Perdijk: Workshop 'Vechtende jongeren' tijdens het VBSP congres (okt. 2019)
S. Wernaart: Workshop 'LOOP, hoe muziek het verschil maakt' tijdens het VBSP congres (okt. 2019)
L. Khoebal-Malaihollo: Workshop 'Vechtende Jongeren' tijdens de Dag van de Jeugd (okt. 2019)
M. Kooijmans, C. Cuijpers, & L. Mulder: Fontys for Society openbaar college 'Opvoeden in de digitale wereld' (juni 2019)
M. Kooijmans, S. Wernaart, J. Pouw, & D. Schaafsma: Inleiding en drie presentaties tijdens Minisymposium 'Opvoeden en opgroeien in de 21e eeuw', Platform Lectoren Sociaal Domein, Haarlem (juni 2019)
M. Kooijmans: Inleiding over prestatiedruk onder jongeren tijdens Pedagogiek in Beeld (mei 2019)
M. Kooijmans: Presentatie 'Art based research in Dutch Youth Work' tijdens Internationaal congres ECSWR, Leuven (apr. 2019)
M. Kooijmans: Inleiding 'Hoe jongerenwerk en onderwijs radicalisering kan voorkomen' bij Focus Forum Polarisatie en Radicalisering (mrt. 2019)

2018

- M. Kooijmans: Keynote 'Talentologie als pedagogisch kompas' tijdens Nationale kinderwerkersdag (nov. 2018)
- M. Kooijmans: Lectorale rede: Opgroeien en opvoeden invloerbare tijden (**volledig** en **samenvatting**) (sept. 2018)
- M. Kooijmans: Inleiding 'Talent van de straat'. Bij Studium Generale Avans Hogeschool Social Work (mei 2018)
- M. Kooijmans: Inleiding Talentologie bij Expertmeeting PowerUP073 en Jongeren centrum De Poort i.s.m. Gemeente Den Bosch (mei 2018)
- M. Kooijmans & D. Huisman: Workshop 'Talent van de Straat' tijdens Congres Jeugd in Onderzoek, Amsterdam (mei 2018)
- M. Kooijmans: Inleiding 'Talentologie als pedagogisch kompas' tijdens ambassadeurs-meeting van de Koers Samen voor de Jeugd (apr. 2018)
- M. Kooijmans: Inleiding 'Talentologie als pedagogisch kompas. Over talentgericht werken en het aanwakkeren van intrinsieke motivatie'. Talentenfabriek Faam/SMO Breda (apr. 2018)
- S. Wernaart & J. van Dingenen. Presentatie Minor Spelenderwijs voor Start-Up Docenten Netwerk 'Werk maken van spel' (mrt. 2018)
- D. Schaafsma: Presentatie bij de UvA over seksualiteit en verstandelijke beperking in het kader van de **maand van de leuke seks** (mrt. 2018)
- D. Schaafsma: Thema avond bij FHP Den Bosch over een escortbureau voor mensen met een beperking in het kader van de maand van de leuke seks (mrt. 2018)
- D. Schaafsma: Workshop over praten over seks samen met Amy de Waal van Lofjoe in het kader van de maand van de leuke seks (mrt. 2018)
- D. Schaafsma: Presentatie bij Aan Tafel sessie in Tilburg over seksualiteit en verstandelijke beperking in het kader van de maand van de leuke seks (mrt. 2018)
- M. Kooijmans: Inleiding 'Talentgericht werken met kwetsbare kinderen en jongeren' tijdens Fontys Flash (jan. 2018)
- T. van den Berg: Workshop 'De pedagogische waarde van vechtsport voor kwetsbare jongeren' tijdens Fontys Flash (jan. 2018)
- D. Schaafsma: Workshop over seksualiteit en verstandelijke beperking op het Breda college (VSO) voor het werkveld (jan. 2018)

2017

- M. Kooijmans, C. Gielen, M. ter Haar, & N. Schipper-Van Veldhoven. Vier inleidingen: De pedagogische waarde van sport. Hoe maken pedagogen in de sport het verschil? Congres NOC*NSF: Dag van het Sportonderzoek, Zwolle (nov. 2017).
- M. Kooijmans: Inleiding 'De kracht van jongerenwerk' i.o.v. Gemeente Eindhoven (nov. 2017)
- M. Kooijmans: Keynote 'Vechtende Jongeren. De pedagogische waarde van vechtsport'. Congres de pedagogische waarde van vechtsport i.o.v. Kenniscentrum Sport, Utrecht (nov. 2017).
- M. Kooijmans: Inleiding kickoff Buro Zend-Uit in het kader van NWA route 'Veerkrachtige samenleving' (okt. 2017).
- M. Kooijmans & D. Huisman: Workshop 'Belofte zijn, belofte worden?' BVSP congres Belofte van de Jeugd (okt. 2017).
- M. Kooijmans: Workshop 'Talent van de straat! Hoe we kwetsbare jongeren kunnen verleiden tot talentontwikkeling tijdens European Social Innovation Week (sept. 2017).
- D. Schaafsma: Workshop gegeven op MEE congres (sept. 2017)
- D. Schaafsma: Presentatie Medilex congres over seksualiteit en LVB (sept. 2017)
- D. Schaafsma: Symposium georganiseerd en presentatie gegeven 'Dating en relatievorming bij jongeren en jongvolwassenen met een (licht) verstandelijke beperking' (juni 2017)
- M. Kooijmans: Pitch 'De pedagogische waarde van vechtsport voor kwetsbare jongeren' tijdens NWA-werkconferentie 'Op naar veerkrachtige samenlevingen' (mei 2017)
- M. Kooijmans: Aan Tafel college over Talentgericht werken met kwetsbare jongeren (**volledig** en **sfeerimpressie**) (mei 2017)
- D. Schaafsma: Presentatie congres LVB en seksualiteit (mei 2017)
- D. Schaafsma: Presentatie en nabespreking documentaire 'Liefde is overal' (filmavond Natlab) waarin mensen met een verstandelijke beperking over onderwerpen spreken die te maken hebben met liefde. Mede t.b.v. professionals werkveld (2017)
- D. Schaafsma: Filmavond 'Let's talk about seks' in Eindhoven (2017)

Overzicht andere media

2017-2021

2021

Artikel in JEPzine: [Vechtende Jongeren: Meer dan alleen een manier om agressie kwijt te kunnen](#) (mrt. 2021)

Interview in Bron: [Lockdown zet rem op liefdes- en seksleven jongeren](#) (feb. 2021)

Interview in Bron: [Alle hens aan dek voor hulp aan jeugd](#) (feb. 2021)

Interview in Bron: [Geen verloren jaar maar corona bonusjaar voor kinderen](#) (jan. 2021)

2020

Interview in Bron: [Kinderrechtendag juist tijdens corona vieren](#) (nov. 2020)

Interview in Bron: [Meer tijd om te tinderen, maar wat zijn de risico's?](#) (sep. 2020)

Artikel in jaarmagazine Combinatie Jeugd zorg: [In de 'Bouwen aan Talent'-bus gaat het over alles waar je blij van wordt](#) (apr. 2020)

Artikel in PowerUp073: [Fight2Create. Kickboks uit het verdomhoekje](#), pp 20-21 (apr. 2020)

Interview in Bron: [Hoe overleeft de liefde deze crisistijd?](#) (mrt. 2020)

Interview in Bron: [Waar zijn de vaders bij seksuele voorlichting?](#) (mrt. 2020)

2019

Artikel in Wolters-Noordhoff: [Hoe muziek het verschil maakt](#) (nov. 2019)

Artikel in FRITS magazine: 40 portretten van jongeren uit Eindhoven en artikel vanuit project 'Youth work on the road' (okt. 2019)

Artikel in Bron: [Opvoeden in digitale wereld: veel zorgen en veel vragen](#) (juni 2019)

Artikel op Innovationorigins.com: [Opvoeden in een digitale wereld vaak lastig maar het is geen andere planeet. Engelse vertaling; Duitse vertaling.](#) (juni 2019)

Artikel in Buiten Spelen: ['De spelende professional'](#) (mrt. 2019)

Podcast 'Pedagogisch Verantwoord', door Lars Limburg en Thyme van den Beuken [#1 Sociale Media en opvoeden](#) (mrt. 2019)

Artikel Fontys n.a.v. interview in Nieuwsuur: [Kinderen moeten juist buiten de lijntjes kleuren](#) (feb. 2019)

2018

Interview in Bron: [Elk kind verdient een pedagoog.](#) (sept. 2018)

Interview in [Jeugd en Co](#): Boksen als interventie. Effectief of spelen met vuur (juni 2018)

Blog in Wordpress: [Meer aandacht voor de clitoris graag](#) (apr. 2018)

Interview in Bron: [Fontys viert de maand van de leuke seks](#) (mrt. 2018)

2017

Interview Omroep Brabant: [Spelen kinderen net zo vaak buiten als hun ouders ooit deden?](#) (juni 2017)

Interview in Bron: [Hulp voor jongeren met verstandelijke beperking op zoek naar liefde](#) (juni 2017)

Artikel in Eindhovens Dagblad: [Gameverbod van twee maanden op school in Veldhoven](#) (mei 2017)

Bijlage 4 Overzicht van onderwijsbetrokkenheid

Overzicht (online en offline) workshops en presentaties voor de beroepspraktijk

2017-2021
2021
Coaching eerstejaars studenten bij Pedagogische Kwestie 'Reljongeren' (1 leergemeenschap)
Coaching eerstejaars studenten bij Pedagogische Kwestie 'Relatie tussen muzikale voorkeuren en identiteitsontwikkeling' (1 leergemeenschap)
Coaching eerstejaars studenten bij Pedagogische Kwestie 'Deep stories van jongeren in tijden van corona' (1 leergemeenschap)
Begeleiding lectoraatsstage & scriptie student Maatschappelijke Opvoedingsvraagstukken (MOV) Universiteit Utrecht
2020
Coaching eerstejaars studenten bij Pedagogische Kwestie 'Bouwen aan Talent (BAT)' bij Lumens (4 leergemeenschappen)
Coaching eerstejaars studenten bij Pedagogische Kwestie 'Kinderrechtentour: jong zijn in tijden van corona' bij Gemeente Tilburg (1 leergemeenschap)
Begeleiding lectoraatsstage & scriptie student Maatschappelijke Opvoedingsvraagstukken (MOV) Universiteit Utrecht
2019
Lezing voor studenten van de modulaire deeltijd FHP, module 'Visies, waarden en idealen'
Workshop Talentologie voor studenten van de modulaire deeltijd FHP
College voor Ad-PEP studenten in Den Bosch, 'Opgroeien en opvoeden in vloeibare tijden'
Gastcollege Vechtende Jongeren voor studenten in de Master
Begeleiding lectoraatsstage & scriptie student Maatschappelijke Opvoedingsvraagstukken (MOV) Universiteit Utrecht
2018
Gastcollege voor tweedejaars studenten FHP in Den Bosch, 'Trends in het pedagogisch domein: Talentgericht werken als nieuw pedagogisch perspectief'
Inleiding voor studenten en praktijkbegeleiders Ad-PEP, 'Talentologie als pedagogisch kompas'
Gastcollege voor studenten in de minor Pedagoog in de Sport, 'Talentgericht werken met kwetsbare jongeren'
Gastcollege 'Talent Based Youth Work in the Netherlands'. Luciana University Lisboa
2017
Inleiding op studiedag voor tweedejaars studenten FHP
Inleiding voor studenten FHP in Eindhoven. Kickoff PGO in relatie tot het nieuwe afstuderen
Gastcollege in Tilburg en online voor studenten Deeltijd Bachelor Pedagogiek, 'Preventief werken met kwetsbare jongeren'
Gastcollege Talentologie voor studenten Master Pedagogiek
Gastcollege Master t.b.v. delen van kennis over seksualiteit en LVB
Workshop voor studenten van de HvA Windesheim en Universiteit Utrecht over de betekenis van vechtsport

Overzicht professionalisering docenten

2017-2021
CPI professionaliseringsbijeenkomsten elk kwartaal
Workshop Vechtende Jongeren bij het leerlijnenoverleg voor docenten (dec. 2020)
Workshops Talentologie bij het leerlijnenoverleg voor docenten (feb. 2019)
Cursus Atlas.ti door Dilana Schaafsma (2017)
Workshops Praktijkgericht Onderzoek (PGO) voor docenten (2017)

Bijlage 5 Overzicht van publicaties

2017-2021

2021

Abdallah, S. & Kooijmans, M. (2021). Het diepere verhaal van rellende jongeren en het jongerenwerk. *Sociale Vraagstukken*, februari 2021. [link](#)

Khoebal-Malahollo, L.A. & Perdijk, K. (2021). Trainen na de lockdown vraagt veerkracht van de (aangekomen) jonge vechtsporter. *Alles over Sport*, april 2021. [link](#)

Kooijmans, M. & Saeboe, E. (2021). Volwassen moeten beter naar ons luisteren. Deep stories van kinderen over hun beleving van de pandemie. *Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken*, nr. juni 2021

Kooijmans, M. & Hoof, L. van. (2021). Kind kunnen zijn in een positieve micro-samenleving. *Tijdschrift voor Positieve Psychologie*, mei 2021.

Perdijk, K. (2021). Free2Move, Zwolle. In: S. Sieckelink & F. Kaulingfreks (2021) *Dream Teams. Samenwerken aan veerkrachtige identiteitsvorming van jongeren*. Amsterdam: Amsterdam University Press

Snoeren, M., Quadackers, D., & Moresi, S. (2021). Lerend en onderzoekend samenwerken in een Centrum voor Pedagogisch Innovatie. *Sozio*, 1, 22-27. [link](#)

2020

Kuijpers, A. (2020). *Eindrapportage Get Real!* 's-Hertogenbosch: Fontys Hogeschool Pedagogiek, Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst.

Perdijk, K. (2020). Column Vechten en Pedagogiek. In W. de Jong, J. Becker, H. de Deckere, J. Metselaar, I. Schonewille, & L. van der Poel (Eds.), *Pedagoog, durf te spelen!* Amsterdam: Uitgeverij SWP [link](#)

Perdijk, K., Khoebal-Malahollo, L., Pegge, M. & Rijnbende, J. (2020). *Vechtende Jongeren*. In IEDEREEN AAN ZET! Abstractboek Dag van het Sportonderzoek, pp. 74-76. [link](#)

Sieckelink, S., Kooijmans, M. & Wernaart-Sanders, S. (2020). Buro Zend-Uit: *Verlag van een participatief actieonderzoek over kwetsbaar zoeken naar talent*. Den Haag: Expertise-unit Sociale Stabiliteit, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Wernaart-Sanders S (2020) Een fluitje van een cent. In W. de Jong, W. J. Becker, H. de Deckere, J. Metselaar, I. Schonewille, & L. van der Poel (Eds.), *Pedagoog, durf te spelen!* Amsterdam: Uitgeverij SWP, pp. 117-122.

2019

Den Dekker, N. (2019). *De prestatimaatschappij. Een kwalitatief onderzoek naar de ervaren impact van de prestatimaatschappij op de huidige generatie jongeren*. Masterthesis. Utrecht: Universiteit Utrecht. Youth, education and Society.

Huisman, D. & Kooijmans, M. (2019). *Jongerenwerk en Onderwijs SAMEN (JOS). Hoe werken in Tilburg het onderwijs en jongerenwerk samen aan preventie van polarisatie en radicalisering? Wat zijn de werkzame factoren?* Onderzoeksrapportage. Tilburg: Fontys Hogeschool Pedagogiek, Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst.

Kooijmans, M. (2019). Talentologie. Een pedagogische reactie op prestatiedruk in onderwijs en opvoeding. *Pedagogiek in Praktijk*, 24(109), 14-18.

Kooijmans, M. (2019). Talentologie, voorbij een neoliberale focus op talentontwikkeling. *Jeugdbeleid*, 13(1), 13-37. <https://doi.org/10.1007/s12451-019-00199-7>

Kuijpers, A. (2019). *Rapportage Domeinonderzoek Dr. Knippenbergcollege*. 's-Hertogenbosch: Fontys Hogeschool Pedagogiek. Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst.

Pouw, J., Mulder, L., Kuijpers, A. en Kooijmans, M. (2019). *Wat betekent het om op te groeien en op te voeden in vloeibare tijden? Opbrengsten project vraagarticulatie*. Tilburg: Fontys Hogeschool Pedagogiek, Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst.

2019

Nguyen, B.T. (2019). *Domeinonderwijs: Onderzoek naar de ervaringen van de leerlingen van het Domeinonderwijs*. Afstudeerscriptie. 's-Hertogenbosch: Fontys Hogeschool Pedagogiek. Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst.

Schaafsma, D. (2019). Positief seksueel opvoeden: Aandacht voor seksueel plezier. *Vakblad Sociaal Werk*, 20(4), 22-25. doi:10.1007/s12459-019-0052-6 [link](#)

Wernaart-Sanders, S. (2019). LOOP – hoe muziek werkt. *Vaktijdschrift Profiel*, 9(12), 18-20.

Wernaart-Sanders, S. (2019). *Hoe muziek het verschil maakt*. Whitepaper. Groningen: Noordhoff.

Wernaart-Sanders S (2019). Hoe muziek het verschil maakt. *Pedagogiek in Praktijk Magazine*, 111(10): 27.

Wilson, N.J., Frawley, P., Schaafsma, D., O'Shea, A., Kahonde, C.K., Thompson, V., McKenzie, J., & Charnock, D. (2019). Issues of Sexuality and Relationships. In J.L. Matson (Ed.), *Handbook of Intellectual Disabilities: Integrating Theory, Research and Practice* (pp 989-1010). New York: Springer International Publishing.

2018

Kooijmans, M. (2018). Help jongeren de focus op prestaties te relativeren. *Sociale Vraagstukken*, september 2018. [link](#)

Kooijmans, M. (2018). *Opgroeien en opvoeden in vloeibare tijden*. Lectorale rede. Tilburg: Fontys Hogeschool Pedagogiek. Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst.

Kooijmans, M. & Huisman, D. (2018). Belofte zijn, belofte worden. Over kansen en schaduwzijden van onze prestatiesamenleving. In: De Jong, W., Bekker, J., De Deckere, H., Schonewille, I. & Van der Poel, L. (Red.) *De belofte van de jeugd?! Pedagogiek in de 21e eeuw*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.

Mpondo, F., Ruiters, R.A.C., Schaafsma, D., Van den Borne, B., & Reddy, P.S. (2018). Understanding the role played by parents, culture and the school curriculum in socializing young women on sexual health issues in rural South African communities. *SAHARA-J: Journal of Social Aspects of HIV/AIDS*, 15, 42-49. doi: 10.1080/17290376.2018.1455603 [link](#)

Schaafsma, D. (2018). Liefde hoort geen geld te kosten. *Sozio*, 4, 34-36. [link](#)

Schaafsma, D., Stoffelen, J.M.T., Kok, G., & Curfs, L.M.G. (2018). Seksuele gezondheid van mensen met een verstandelijke beperking. In L. Gijs, L. Aerts, M. Dewitte, P. Enzin, J. Georgiadis, B. Kreukels, & E. Meuleman (Eds.), *Leerboek Seksuologie* (pp. 531-545). Utrecht, Nederland: Bohn Stafleu van Loghum.

Stoffelen, J.M.T., Schaafsma, D., Kok, G., & Curfs, L.M.G. (2018). Women who love: An explorative study on experiences of lesbian and bisexual women with a mild intellectual disability in the Netherlands. *Sexuality and Disability*, 36, 249-264. doi: 10.1007/s11195-018-9519-y [link](#)

Van den Berg, T., Van der Kooi, M., Ter Haar, M., & Kooijmans, M. (2018). Winnen van jezelf. Hoe vechtsport jongeren verleidt tot het maken van positieve keuzes. *Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken*, 111(4), 42-45. [link](#)

2017

Kooijmans, M. (2017). Talentgericht werken met kwetsbare jongeren. De opgetelde waarde van sport, kunst en cultuur. *Boekman: trends in kunst en cultuur*, 112(29), 20-24.

Schaafsma, D., Kok, G., Stoffelen, J.M.T., & Curfs, L.M.G. (2017). People with intellectual disabilities talk about sexuality: Implications for the development of sex education. *Sexuality and Disability*, 35, 21-38. doi:10.1007/s11195-016-9466-4 [link](#)

Sieckelinck, S. (2017). Talent van de straat. Hoe je jongeren kunt verleiden uit de criminaliteit te blijven (recensie). *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*, 26(2), pp.64-69. <http://doi.org/10.18352/jsi.529>

Stoffelen, J.M.T., Herps, M.A., Buntinx, W.H.E., Schaafsma, D., Kok, G., & Curfs, L.M.G. (2017). Sexuality and individual support plans for people with intellectual disabilities. *Journal of Intellectual Disability Research*, 61, 1117-1129. doi: 10.1111/jir.12428 [link](#)

Stoffelen, J.M.T., Schaafsma, D., Kok, G., & Curfs, L.M.G. (2017). Sexual health of people with an intellectual disability. *International Review of Research in Developmental Disabilities*, 52, 201-237. doi: 10.1016/bs.irrdd.2017.07.004 [link](#)

Bijlage 6 Verantwoording

Peer review met lectoren e.a. experts op vergelijkbare onderzoeksgebieden (datum: 22-4-2021)

Ron Dankers (voorzitter): voormalig sr. beleidsadviseur Dienst Onderwijs en Onderzoek (O&O) Fontys Hogescholen.

Liesbeth van Hoof: Sr. gedragswetenschapper bij Combinatie Jeugdzorg.

Nicolette Schipper-Van Veldhoven: Lector Sportpedagogiek bij Hogeschool Windesheim.

Jeroen Lutters: Lector Art education as Critical Tactics (AeCT) – ArtEZ University of the Arts/ honorary professor didactiek en inhoud van de kunstvakken bij Hogeschool Windesheim.

Femke Kaulingfreks: Lector Jeugd en Samenleving bij Hogeschool InHolland.

Linda van den Bergh: Lector Waarden van Diversiteit bij Fontys Opleidingscentrum Speciale Onderwijszorg (OSO).

Iris Andriessen: Lector Diversiteit en Orthopedagogisch Handelen (DOH) bij Fontys Hogeschool Pedagogiek (FHP).

Kors Perdijk: Onderzoeker / projectleider bij het Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst (LOT) bij FHP.

Dilana Schaafsma: Associate lector onderzoekslijn 'Gezond seksueel opgroeien' bij FHP.

Feedbacksessie intern met docenten en opleidingscoördinatoren (datum: 23-4-21)

Ingo Wijts: Docent Modulaire deeltijd, o.a. module 'Jeugd Anno Nu'.

Dorien Huisman: Docent voltijd ABV, coach pedagogische kwesties.

Eef Dooren: Docent voltijd ABV, coach pedagogische kwesties, onderzoeker CPI, onderzoeker DOH.

Annemiek Hoppenbrouwers: Docent voltijd/deeltijd ABV, Master, onderzoeker CPI.

Laura Mulder: Docent voltijd ABV, Master, onderzoeker CPI, onderzoeker LOT.

Lonneke Frijns: Docent Modulaire deeltijd, o.a. module 'Jeugd Anno Nu'.

Jan Vrielink: Docent voltijd ABV, Master, onderzoeker CPI, onderzoeker DOH, lid curriculumcommissie.

Astrid Goessen: Docent/coach en coördinator Ad PEP.

Bespreking in het Management Team (datum: 30-4-21)

Lisette Weijers: Directeur FHP.

Bregje Steenaert: Manager onderwijs FHP.

Mart Schijvenaars: Manager bedrijfsvoering FHP.

Astrid Jacobs-Kester: Teamleider FHP.

Louise van der Linden-Lips: Teamleider FHP.

Henk van Gils: Teamleider (vervangend) FHP.

Yves Vennekens: Teamleider (vervangend) FHP.

Andere feedback vanuit praktijk, onderwijs en beleid

Floor van Berkel: Manager R-Newt.

Marlies Molenaar: Stedelijk coördinator PowerUp073.

Sharon Willems: Jongerencoach MijnGemeenteDichtbij.

Bas Roijen: Artistiek directeur theaterwerkplaats Tiuri.

Jeroen Pouw: Docent-onderzoeker LOT-team.

Sylvia Wernaart: Docent-onderzoeker LOT-team.

Yolanda Brouns: Docent-onderzoeker LOT-team.

Lisa Khoemblal-Malaihollo: Onderzoeker project Vechtende Jongeren.

Leonie Steenis: Programmamanager onderzoek FHP.

Eefje Strijbosch: Beleidsmedewerker FHP.

Liesbeth Faas: Sr. beleidsmedewerker interactie werkveld FHP.

Karin van Rooijen: Beleidsmedewerker onderwijskwaliteit FHP.